

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Místní referendum v Plzni

Simona Prokopová

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Mezinárodní vztahy a východoevropská studia

Bakalářská práce

Místní referendum v Plzni

Simona Prokopová

Vedoucí práce:

Mgr. Jiří Mertl

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2014

.....

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu Mgr. Jiřímu Mertlovi za velmi cenné rady, poznámky, disponibilitu a vedení práce. Také bych ráda poděkovala všem, kteří mi velmi ochotně poskytli cenné informace.

.....

Obsah

1 Úvod.....	6
2 Metodologie	8
3 Co je to referendum	11
3.1 Druhy referenda.....	12
3.2 Místní referendum.....	13
4 Proces místního referenda.....	14
5 Příklad místního referenda v Plzni	23
5.1 Příčiny referenda.....	23
5.2 Vznik přípravného výboru a skupiny dobrovolníků	26
5.3 Důvody vyhlášení referenda ze strany přípravného výboru .	29
5.4 Konání referenda	32
6 Analýza případu místního referenda v Plzni	32
7 Závěr.....	45
8 Zdroje.....	50
9 Resume.....	54
10 Přílohy.....	55

1 Úvod

Místní referendum a přímá demokracie vůbec nejsou často používanými politickými nástroji v České republice a místní referendum, které se konalo v Plzni v roce 2013, bylo o to více kontroverzní událostí, která vyvolala mnoho reakcí jak ze strany občanů, tak redaktorů veřejných periodik, ale hlavně také ze strany politických představitelů města Plzně. V mé bakalářské práci budu zkoumat průběh referenda od jeho iniciace a příprav přes samotné konání až po výsledky referenda a krátce shrnu i jeho důsledky, ale převážně důsledky pro politické aktéry. Na základě mé analýzy bych chtěla představit další pohledy na danou problematiku, jak se zastupitelé v České republice dokážou vyrovnat s přímou demokracií. Na základě porovnání daného případu se zákonem o místním referendu bych chtěla zjistit, zda během místního referenda došlo k porušování zákona a zda referendum bylo v něčem přínosné.

Cílem mé bakalářské práce je analýza případu místního referenda a důsledky, které kladný výsledek referenda a chování jednotlivých aktérů přinesl a zhodnocení funkčnosti přímé demokracie v otázkách problematiky zastupitelstev.

Budu vycházet převážně z polostrukturovaných rozhovorů a z dotazníkového šetření s osobami, které se podílely na tomto referendu. Během terénního výzkumu oslovím osoby, kterých se přímo týkalo referendum, tedy zastupitele města Plzně, členy přípravného výboru, na jejichž popud bylo referendum vyvoláno, voliče a další osoby, které se různými způsoby účastnily referenda. Co se týče použité literatury, budu vycházet také převážně z internetových zdrojů, protože mnohá z veřejných prohlášení aktérů jsou dostupná pouze v elektronické podobě. Navíc místní referendum v Plzni probíhalo na začátku roku 2013 a zdroje v knižní podobě na dané téma prakticky neexistují, proto je

použiji převážně v kapitole o metodologii. Při vypracování metodologie budu vycházet převážně z českých zdrojů.

Co se metodologie týče, k analýze použiji několik metod, předně synchronní komparaci, pomocí které budu srovnávat zákon o místním referendu s reálnou praxí provedenou během místního referenda v Plzni, a to. Dále použiji kvalitativní obsahovou analýzu, která mi umožní analyzovat otevřené dotazníky a polostrukturované rozhovory, na které se podrobněji podívám také díky kritické diskurzivní analýze, která mi umožní analyzovat a interpretovat postoje a pohledy jednotlivých aktérů.

V teoretické části popíšu, co je to referendum, podrobněji se budu zabývat etymologií daného výrazu, osvětlím jeho druhy a přitom se zaměřím konkrétně na referendum místní, které podrobně popíšu. Dále objasním proces místního referenda na základě zákona o místním referendu.

V empirické části mé bakalářské práce popíši samotný případ místního referenda, které se událo v Plzni kvůli nespokojenosti občanů s výstavbou obchodního centra v centru města na místě bývalého domu kultury KD Inwest. Tento případ popíšu od úplného začátku, tedy již od roku 2007 a poté se budu soustředit na vznik přípravného výboru a na důvody, které přípravný výbor měl k vyhlášení referenda. Dále srovnám reálný proces referenda s tím, jak by se měl správně konat podle zákona o místním referendu a budu se soustředit na momenty, ve kterých došlo k porušení tohoto zákona a objasním, jak na tyto reakce reagovali jednotliví aktéři a pokusím se jejich chování vysvětlit. Z toho důvodu se budu soustředit na názory a postoje jednotlivých zainteresovaných aktérů, jako jsou zastupitelé města Plzně, členové přípravného výboru a investor, tedy společnost Amadeus Real. Budu se také soustředit na situaci, ve které se ocitnou političtí aktéři po proběhnutí referenda a jak nově nastalou situaci uchopí.

2 Metodologie

Během terénního výzkumu jsem oslovila několik aktérů, tedy zastupitele města Plzně, členy přípravného výboru, voliče a další, kteří se přímo účastnili plzeňského referenda. Dobrovolníky, kteří pomáhali přípravnému výboru, jsem vyzpovídala formou dotazníkového šetření, protože se jednalo o 32 respondentů. Každý dotazník byl v elektronické formě a obsahoval 20 otázek, přičemž se jednalo o otevřené otázky, na které respondent mohl volně odpovědět, žádná z otázek nebyla povinná. Respondent si mohl vybrat neodpovědět na otázku, s jejíž odpovědí si nebyl jistý, popřípadě se ho přímo netýkala, protože během referenda se zabýval jinou oblastí. Co se dobrovolníků týče, vždy šlo o občany města Plzně, kterých se přímo dotýkají problémy probíhající ve městě Plzeň a většinou se jednalo o studenty, podnikatele, nebo zaměstnance středního nebo vyššího vzdělání. Těmto respondentům jsem položila otázky typu, jak se referenda účastnili a proč, zda se účastnili pořádání nějakých veřejných akcí, jak a jakým způsobem se snažili přesvědčit další občany k hlasování v referendu, jaké měli výhrady vůči přístupu zastupitelstva města Plzně, nebo jak hodnotí výsledky referenda.

Dále jsem oslovila některé ze členů přípravného výboru, tedy mladé občany města Plzně, občanské aktivisty, architekty, členy různých politických stran, kteří se často účastní akcí na podporu lepšího urbanistického vzhledu města Plzně, často protestují proti různým výstavbám ve městě, popřípadě podporují takové, které jsou z jejich hlediska přínosem, zkrátka se často a aktivně účastní na chodu města. Jedná se tedy o skupinu, která přišla s myšlenkou referendum uspořádat. S nimi jsem zvolila metodu polo-strukturovaného rozhovoru, protože šlo o otázky mnohem podrobnější než v případě dobrovolníků. Těchto osob jsem se ptala na důvody, které je přivedly k uspořádání referenda, zda to pro ně bylo těžké, jaké měli překážky během organizace, zda je v Čechách snadné uspořádat referendum nebo naopak, zda to přináší

nějaké osobní problémy. Dále mě zajímalo, jak se dívají na průběh referenda, na jeho přínos a také na to, jak vidí další vývoj pozemků v centru města. V poslední řadě jsem osobně probrala problematiku referenda se členy zastupitelstva a nejvyššího vedení města Plzně. Zde šlo o politiky, jak z pravicových, tak z levicových politických stran, kterých jsem se ptala na to, zda se pokoušeli nějakým způsobem zabránit referendu a proč, jestli mají pocit, že referendum nějakým způsobem poškodilo město Plzeň, nebo jaký mají názor na to, že občané mohou tímto způsobem ovlivňovat chod města. Takto úzký okruh aktérů jsem zvolila vzhledem ke specifčnosti místního referenda, které proběhlo v Plzni.

Na základě několika skupin aktérů se v mé práci dá dělit i diskurz. Vzhledem ke třem větším skupinám aktérů je nutný výskyt tří typů diskurzů, tedy dobrovolnický, který bude vázán na skupinu dobrovolníků, kteří pomáhali přípravnému výboru a mají tak podobné vnímání společnosti a podobné socio-kulturní zázemí, další skupina, tedy přípravný výbor, což je opět omezená skupina lidí s podobným cílem a postojem a tedy další diskurz, v tomto případě expertní a v neposlední řadě do mé práce patří i diskurz politický (Jäger 2001: 37), který je specifický tím, že je součástí skupiny politiků, v tomto případě zastupitelů, kteří mají podobný způsob vyjadřování, opět společné cíle a prostředí. Jak uvádí Jäger (Jäger 2001: 34), který vychází z díla Michela Foucaulta a Jürgena Linka, kteří se velmi podrobně zabývají problematikou diskurzu, je pomocí diskurz možné legitimizovat a zajistit si vliv a lepší mocenskou pozici. Diskurz se dá také definovat jako tok znalostí nebo celkové vědomí společnosti (Jäger 2001: 34). Jürgen Link konkrétně definuje diskurz jako „*institucionálně konsolidovaný koncept řeči, který determinuje a konsoliduje akci, a proto vykonává moc*“¹ (Jürgen Link dle Jäger 2001: 34). Každý diskurz, ať už psaný nebo řečený, každé

¹ An institutionally consolidated concept of speech inasmuch as it determines and consolidates action and thus already exercises power

vyjádření a každá argumentace má svého aktéra. Nelze zkoumat pouze výroky bez analýzy toho, kdo je vyslovil a komu byly určeny. Diskurz mi pomůže uchopit, pochopit a interpretovat data, která jsem nasbírala během terénního výzkumu. Pro možnost větší hloubky výzkumu a možnost vycházet z textů a slovních vyjádření použiji také kritickou diskurzivní analýzu, díky které zmapuji nejčastěji probíraná témata, problémy, které se vyskytovaly během celého referenda a jeho příprav. Touto metodou budu zkoumat postoje zainteresovaných aktérů, jejich pohledy na danou problematiku a vztahy mezi účastníky referenda, konflikt, který mezi nimi vznikl, a který probíhal na úrovni diskurzu, na ploše mediálních vyjádření a mnoha veřejných slyšení. Proto je velmi důležité analyzovat způsob, jakým tato vyjádření probíhala a hlavně jakým jazykem, slovními vyjádřeními, jakou argumentací a jakými slovními obraty, protože jazyk je prostředek k vyjádření dominance, moci a sociální síly (Habermas, 1977: 259). Zkoumat jazyk mi umožní právě kritická diskurzivní analýza, která se zabývá analýzou transparentních vztahů, tedy takových, které jsou veřejně dostupné a hlavně se odehrávají na veřejnosti, zkoumá vztahy dominance, diskriminace, síly a kontroly, které jsou dobývány právě pomocí jazyka (Wodak 2001: 2). A proto je tato metoda důležitá pro analýzu v této práci. Kritická diskurzivní analýza totiž zkoumá i jednotlivé aktéry a zahrnuje je do procesu zkoumání (Wodak 2001: 3).

K analýze sebraných dat použiji kvalitativní obsahovou analýzu pro zkoumání jednotlivých vypracovaných dotazníků. Kvalitativní obsahová analýza je empirická metoda, která se zabývá analýzou textů a komunikace, umožňuje zůstat systematictí a zkoumat texty krok za krokem. Analyzuje aspekty mluvčích, tedy jeho zkušenosti, názory a pocity, taktéž jeho socio-kulturní zázemí, popřípadě situaci, za které byl text vyprodukován. Dále umožňuje data uchopit nejen z kvantitativního

hlediska, ale také se soustředit na viditelné souvislosti, sémantiku a kontext (Mayring 2000: 1-3).

Jako další metodu výzkumu použiji mimo jiné synchronní komparaci, která mi umožní srovnat formální fungování zákona o místním referendu se sociálně-politickou realitou, která proběhla v případě místního referenda v Plzni, ve stejném čase. Prakticky budu srovnávat proces místního referenda z teoretické části s reálnou praxí, o níž jsem informace získala během terénního výzkumu.

3 Co je to referendum

Referendum pochází z latinského slova *referendus*, tedy něco, o čem se má podat zpráva, v češtině se označuje jako všelidové hlasování, jedná se tedy o proces, ve kterém hlasuje celý lid, tedy občané a obyvatelé. Referendum může připomínat volby, ale zásadní rozdíl je ten, že v referendu se nehlasuje o politicích nebo jinak veřejně činných osobách, ale pouze o věcech, které zákonodárně nebo výkonně ovlivňují chod státu. Jedinou výjimkou jsou situace, které se často objevují na blízkém východě, kdy diktátor vyhlásí referendum, aby tak zlegitimizoval svůj nárok na mocenskou pozici, kterou si uzurpoval, popřípadě prodloužil dobu, po kterou u moci zůstane (Referenda 24: 2012).

První zemí, kde se velmi rozšířilo referendum je Švýcarsko, kde se tento pojem objevil již od 30. let 20. století, a to ve spojení se změnou ústavy, anebo v případě nespokojenosti občanů s novým zákonem, se změnou práva, apod. První referendum, ve kterém měli aktéři referenda, tedy občané, moc změnit ústavu, bylo představeno v roce 1848 a od roku 1874 se může do referenda dostat každý úplně běžný zákon. Další zemí, která umožnila referendum, byla například Kanada a její provincie Quebec, která se vyjadřovala k otázce, zda zůstat součástí svrchované Kanady, nebo se osamostatnit. Dnes už je referendum velmi běžně

užívaným prostředkem prakticky ve všech zemích Evropy (Williams-Hume 2010: 5).

Referendum je velmi podstatnou součástí přímé demokracie a v každém státě, ve kterém je užíván, má trochu jiná pravidla a proces jeho užívání je vždy pozměněn a přizpůsoben danému státu. Termín přímá demokracie označuje procedury, které umožňují občanům přímo se podílet na rozhodování, nebo hlasovat o různých politických tématech, a to bez účasti zvolených politiků, nebo jakékoliv jiné politické reprezentace (Setälä-Schiller 2009: 4). Hlavní funkce referenda je umožnit občanům státu vyjádřit se k přesně definované otázce, která se jich týká a tím změnit zákony ve svém státě, podílet se na utváření nových zákonů, popřípadě ústavy, vyjádřit se ke vstupům státu do různých mezinárodních organizací a také ukázat svou spokojenost nebo nespokojenost při rozhodovacích procesech hlavně na úrovni regionů, kdy se jedná o otázky, které se dotýkají občanů nejtěsněji (Council of Europe 1993: 5). To ale s sebou přináší velmi mnoho problémů, jako je například velmi široká možnost a přístupnost k manipulaci otázek a návrhů a tím tedy také možnost korupce (Bartáková 2006: 4).

3.1 Druhy referenda

Na dělení referenda má vliv mnoho faktorů. Nejdůležitějšími jsou, kdo referendum iniciuje a pořádá a kdo definuje otázku, o které se bude hlasovat, protože referendum může být vyvoláno na základě požadavku občanů státu, ale stejně tak i politickou reprezentací nebo vládou (Setälä-Schiller 2009: 5). Ta úplně nejzákladnější typologie referenda má několik základních kritérií. Prvním kritériem je, zda je referendum předepsáno již ústavou daného státu nebo ne a pak se dělí na mandatorní a fakultativní. Mandatorní referendum je zanesené v ústavě státu a je tedy předem dáno, že v některých případech se bude rozhodovat na základě referenda. Toto referendum je užívané v několika evropských státech,

jako je například Maďarsko, Irsko nebo Dánsko. Fakultativní referendum je vždy jednorázově vyhlášeno různými činiteli, tedy toto referendum může navrhnout vláda, prezident, parlament nebo občané. Fakultativní referendum je mnohem běžnější a používá se v Dánsku, Finsku, Itálii, Francii, v Maďarsku, na Slovensku, v Řecku, Španělsku, nebo i ve Velké Británii a Švýcarsku (Bartáková 2006: 3).

Dalším kritériem pro dělení referenda je, zda výsledek referenda je závazným nebo není. V tomto případě se referenda dělí na mandatorní, tedy závazné a na konzultativní, tedy poradní. Závazná referenda mohou být také mandatorní ve smyslu obligatorním, ale například konzultativní referendum není v žádném státě nastaveno jako povinné (Bartáková 2006: 3). Konzultativní referendum má tedy o mnohem nižší váhu než referendum mandatorní.

Posledním podstatným kritériem k typologii referenda je dělení na referendum pasivní a aktivní. V prvním případě občané nemají možnost iniciovat referendum, naopak v případě druhém tuto možnost občané mají (Bartáková 2006: 4).

3.2 Místní referendum

Pro tuto bakalářskou práci je relevantní místní referendum a budu se tedy zabývat procesy, které utváří právě místní referendum.

Místní referendum se nazývá také místní lidové shromáždění a patří mezi instituty přímé demokracie, ve kterých se rozhoduje souhlasem nebo nesouhlasem s konkrétně položenou otázkou, „*která patří do samostatné působnosti obce, města, statutárního města, není-li územně členěno, městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města a městské části hlavního města Prahy a hlavního města Prahy a územně členěného statutárního města*“ (Ministerstvo vnitra České republiky 2010).

V roce 2004 došlo v České republice k přijetí nového zákona o místním referendu a došlo k několika výrazným změnám, které umožnily usnadnění konání a vyřešily několik problémů, se kterými se do té doby proces místního referenda potýkal. Nejvýraznější změnou bylo například zařazení města Prahy, protože právě v hlavním městě, které je zároveň i krajem, bylo možné pořádat pouze krajská referenda. Přijetím nového zákona se ale od roku 2004 může místní referendum konat i v hlavním městě Praha (Špok-Řiháčková-Weiss-Bartovic-Dromard 2006: 11).

Další důležitou otázkou ohledně místního referenda je doba konání, ve které referendum proběhne. V České republice je ze zákona stanovena lhůta jednoho dne, což je velmi nestandardní, protože v České republice je zvykem, že volby se konají vždy dva dny. Mnohem podstatnější ale než doba konání je předmět hlasování. Místní referendum se může zabývat otázkami, které spadají do samostatné působnosti obce, kam spadá například územní plánování.² Do samostatné působnosti obce spadá vše, co je v jejím zájmu a také v zájmu občanů, kteří na území bydlí. Co se týče osob, které se mohou účastnit místního referenda, jde o osoby, které dosáhly plnoletosti, ale hlavně mají trvalý pobyt na území obce, ve které se místní referendum koná, což znamená, že pokud je na území obce přihlášen člověk, který je občanem jiného státu v Evropské unii než je Česká republika, ale je přihlášen k pobytu na území obce, může se také vyjádřit v místním referendu (Špok-Řiháčková-Weiss-Bartovic-Dromard 2006: 12–13).

4 Proces místního referenda

Prvním krokem v procesu referenda je tzv. návrh na konání místního referenda a vyhlášení místního referenda. Na konání referenda se musí usnést zastupitelstvo obce popřípadě statutárního města, nebo

² Toto je další změna, kterou přinesl nový zákon v roce 2004

s návrhem na konání referenda přijde tzv. přípravný výbor a na jeho popud rozhoduje zastupitelstvo obce, popřípadě statutárního města o vyhlášení samotného referenda. Návrh místního referenda musí být zaštitěn podpisy obyvatel města nebo obce a otázka, kterou se referendum bude zabývat, musí být položena tak, aby se na ni dalo odpovědět pouze ano nebo ne. Pokud se jedná o obec s méně než třemi tisíci obyvateli, musí se podpisem vyjádřit alespoň třicet procent oprávněných osob dané obce, pokud jde o obec do dvaceti tisíc obyvatel, musí přípravný výbor přijít alespoň s dvaceti procenty oprávněných osob, které podpoří vyhlášení referenda, pokud se jedná o město do dvou set tisíc obyvatel, podpisů na návrhu referenda musí být alespoň deset procent a pokud má dané město více než dvě stě tisíc obyvatel, pro vyhlášení místního referenda je zapotřebí alespoň šesti procent oprávněných osob žijící na daném území (Zákon č. 22/2004: § 8).

Podpisy těchto oprávněných osob se shromažďují na tzv. podpisovou listinu, která je nedílnou součástí a přílohou návrhu přípravného výboru. Tato listina je rozdělena na podpisové archy, které mají předem danou podobu a nesmí na nich chybět jednoznačné informace jako je území, kde se referendum bude konat, otázka, kterou se referendum zabývá, jména osob, které jsou v přípravném výboru a jejich údaje, jako je například adresa, dále na podpisovém archu musí být upozornění pro osoby, které se chystají podpořit referendum v následujícím znění: "*Ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněnou osobou podle zákona o místním referendu, nebo kdo v podpisové listině uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta do výše 3 000 Kč*" (Zákon č. 22/2004: § 11). Občan obce nebo statutárního města, který se rozhodne svým podpisem podpořit návrh referenda, musí na podpisový arch uvést své

nacionále, datum narození, svou adresu a velmi důležitý je vlastnoruční podpis.

K vyhlášení místního referenda je zapotřebí přípravného výboru. Přípravný výbor je podle zákona o místním referendu (Zákon č. 22/2004: § 9) tvořen nejméně třemi oprávněnými osobami, pokud podmínky jeho ustavení nevytvoří zvláštní právní předpis. Hlavním úkolem přípravného výboru je tedy návrh na uspořádání místního referenda a delegace členů do různých komisí, které se zabývají hlasováním. Dále výbor deleguje vlastní zmocněnce. Přípravný výbor má také pravomoc vyjádřit se k neplatnosti hlasování a toto podezření podat soudu a stejně tak, pokud výbor dojde k tomu, že rozhodnutí referenda je neplatné, tak i tuto skutečnost může podat soudu.

Návrh, který podává přípravný výbor má svá jasná specifika a musí obsahovat několik náležitostí určených zákonem o místním referendu (Zákon č. 22/2004: § 10), bez kterých by se celý návrh stal neplatným. V návrhu přípravného výboru nesmí chybět vymezení území, kde se bude místní referendum konat, a kterého se bude týkat, dále je velmi podstatné vymezení otázky referenda, tedy dotaz, ke kterému se budou vyjadřovat občané obce nebo města. Dalším velmi podstatným bodem návrhu je jeho odůvodnění, tedy proč by se referendum jako takové mělo vyhlásit, z jakého důvodu. Další součástí návrhu přípravného výboru je ekonomická stránka referenda, tedy jaké jsou odhadované výdaje za místní referendum, a také jakým způsobem bude celé referendum financováno a jak se tedy využije rozpočtu obce nebo města, ve kterém referendum bude probíhat. Protože se jedná o návrh přípravného výboru, nesmí v něm chybět jména členů tohoto výboru, jejich údaje, jako adresa trvalého pobytu, datum narození apod. a podstatné jsou i jejich vlastnoruční podpisy, kterými stvrzují souhlas se zněním samotného návrhu (Zákon č. 22/2004: § 10).

Ve chvíli, kdy má návrh přípravného výboru svou finální podobu musí dojít k jeho přezkoumání. Návrh přezkoumá buď obecní úřad, nebo magistrát hlavního města Prahy, nebo magistrát statutárního města, podle toho, komu přípravný výbor daný návrh předloží. Po předložení návrhu má daný úřad přesně patnáct dní na to, aby se návrhem zabýval, a po patnácti dnech má za povinnost písemně vyrozumět přípravný výbor o výsledku přezkoumání. Pokud se v návrhu objeví nějaké chyby, popřípadě pokud v návrhu něco chybí, přípravný výbor obdrží lhůtu, která musí být delší než sedm dní, na přepracování daného návrhu, popřípadě na dodání chybějících částí. V tomto momentě je návrh vrácen zpět do rukou výboru a o všech těchto postupech se na obecním úřadě, popřípadě magistrátu vedou zápisy, které obsahují pouze kopie navrhovaného referenda (Zákon č. 22/2004: § 12).

V momentě, kdy úřad, kterému byl návrh předložen, nevyrozumí zmocněnce návrhu o výsledku přezkoumání, nebo o chybách popřípadě nedostacích návrhu do třiceti dnů od jeho podání, přípravný výbor může takový návrh pokládat za tzv. bezvadný návrh. Bezvadný návrh znamená, že návrh je kompletní a bez nedostatků, a jako takový je předán zastupitelstvu obce nebo statutárního města, které má za úkol tento návrh projednat na nejbližším zasedání (Zákon č. 22/2004: § 12).

Pokud je návrh přípravného výboru schválen a projednán, dalším krokem v procesu místního referenda je jeho vyhlášení. Zastupitelstvo obce popřípadě statutárního města na zasedání rozhoduje o tom, zda navržené referendum vyhlásí nebo ne. Toto rozhodnutí závisí pouze na tom, zda otázka, kterou se referendum zabývá je vhodná a může se na jejím základě referendum konat. Pokud zastupitelstvo rozhodne negativně, referendum nevyhlásí. Pokud zastupitelstvo rozhodne kladně, pak tedy vyhlásí místní referendum a to tak, že okamžitě vyrozumí přípravný výbor a rozhodnutí o konání místního referenda vyvěsí na úředních deskách obecního úřadu, pokud se jedná o statutární město,

rozhodnutí se musí vyvěsit na úředních deskách ve všech městských částech nebo obvodech. Toto rozhodnutí musí být vyvěšeno nejméně patnáct dní od rozhodnutí o konání referenda (Zákon č. 22/2004: § 14).

Zastupitelstvo má ale také pravomoc o otázce navržené přípravným výborem rozhodnout samo. V takovém případě je povinno opět písemně vyrozumět přípravný výbor, který ale může na vyhlášení místního referenda trvat a pak tedy dojde k samotnému vyhlášení a dalším podstatným krokem, který nastává po samotném vyhlášení místního referenda, je stanovení dne, ve kterém se referendum bude konat. Referendum musí proběhnout do devadesáti dnů od vyhlášení, tedy od vyvěšení rozhodnutí o konání na úředních deskách (Zákon č. 22/2004: § 13).

Po vyhlášení referenda je zapotřebí před samotným hlasováním ustanovit komise, které převezmou organizační stránku průběhu místního referenda v den jeho konání. Takových komisí je několik druhů, okrsková, místní nebo městská. Okrsková a místní komise se využívá na území obcí a na území statutárního města se k těmto dvěma přidává ještě komise městská. Zasedání místní a okrskové komise vyhláší starosta obce s tím, že místní komise se svolává pět dní před dnem hlasování a ta okrsková dní deset, aby proběhlo první setkání všech zúčastněných a mohlo se začít se samotnou organizací hlasovacího dne (Zákon č. 22/2004: § 21). Městskou komisi svolává primátor a stejně jako místní komise, ta městská se setkává poprvé nejpозději již deset dní před zahájením hlasování. Každá z komisí má své povinnosti, například okrsková komise má za úkol hlavně dohlížet na hlasování, zda odevzdávání lístků probíhá správným způsobem a také se stará o vzhled hlasovací místnosti. Po ukončení hlasování tato komise musí sečíst všechny hlasy, popřípadě rozhodne o sporných hlasovacích lístcích a takové buď vyřadí, nebo započítá. Toto rozhodnutí je plně v kompetenci okrskové komise, která po ukončení hlasování musí sepsat zápis o tom,

jak celé hlasování probíhalo a zapsat, jaké jsou výsledky, které komise spočítala a tyto výsledky předat komisi místní. Místní komise je v hierarchii komisí o stupeň výše než komise okrsková, tedy kontroluje její činnost a organizuje ji, shromažďuje výsledky od okrskových komisí, sčítá je a uveřejňuje. Pokud se objeví stížnost na okrskovou komisi, komise místní je povinna takovou stížnost řešit, popřípadě úplně ji nahradit. Městská komise je nadřazená komisi místní a organizuje fungování těch místních komisí, které působí ve statutárních městech a má stejné povinnosti jako místní komise, pouze se vztahují ke komisi místní (Zákon č. 22/2004: § 19).

Všechny komise musí mít nejméně čtyři členy a jednoho zapisovatele. Tito členové musí být oprávněnými osobami, které mají právo hlasovat v daném místním referendu. Počet těchto osob a osoby samotné, vybírá starosta obce nebo primátor a musí tak učinit již dvacet pět dní před dnem, ve kterém proběhne samotné hlasování a tento počet členů musí okamžitě oznámit přípravnému výboru. Osoby, které budou delegovány do komisí, může delegovat také přípravný výbor, který si připraví seznamy se jmény, adresami, daty narození a podpisy, které mohou obsahovat také přesný název komise a zařazení každého pracovníka v komisi. Pokud přípravný výbor neupřesní umístění daných osob, pak tento úkol připadne starostovi obce nebo primátorovi (Zákon č. 22/2004: § 21). Zapisovatel komise má navíc k povinnostem člena komise navíc za úkol provádět zápis z každého jednání a má navíc poradní hlas, ale do hlasování není započten. Zapisovatel také koordinuje losování, které probíhá na prvním zasedání každé komise, aby členové ze svého středu vybrali předsedu a místopředsedu dané komise. Místopředseda je volen, aby v případě nepřítomnosti předsedy převzal všechny jeho povinnosti a zastoupil ho v plném rozsahu. Předseda komise je volen hlavně proto, aby řídil jednotlivá jednání a koordinoval

vynášení jednotlivých usnesení, která mohou být přijata pouze přítomnou nadpoloviční většinou všech členů (Zákon č. 22/2004: § 23).

Podle zákona o místním referendu (Zákon č. 22/2004: § 27) nemají členové komisí jen povinnosti, ale mají také svá práva, jako je například nárok na odměnu, kterou stanovuje buď starosta obce, nebo primátor na základě minimální mzdy, kdy předseda komise má nárok na její sedminu a běžný člen komise na pětinu. Dále mají členové nárok na volno v zaměstnání, ale tedy bez náhrady mzdy, to proto, že do čtyřiceti pěti dnů od ukončení hlasování je členům vyplacena odměna v celé výši, pokud se účastnili všech zasedání, pokud ne, tak odměna se členům poměrně sníží. Důležité je, že jsou členové komise vázáni mlčením, a to až do chvíle podepsání zápisu, ve kterém je uveden průběh a výsledky hlasování. To znamená, že žádný z členů nesmí uveřejnit například průběžný výsledek (Zákon č. 22/2004: § 26).

Členové komisí, včetně zapisovatelů, musejí před zahájením referenda složit slib v následujícím znění: "*Slibuji na svou čest, že budu svědomitě a nestranně vykonávat svou funkci a budu se přitom řídit Ústavou, zákony a jinými právními předpisy České republiky*" (Zákon č. 22/2004: § 22). Podpisem tohoto slibu oficiálně vzniká členství v daných komisích a zaniknout může několika způsoby, kterými je například smrt, vzdání se funkce (to je možné pouze písemně a není možné ho odvolat), odvolání (člen komise může být odvolán pouze osobou, která daného člena delegovala do funkce, také pouze písemnou formou a stejně jako v případě vzdání se funkce, ani tento způsob nelze odvolat). Běžnějším způsobem zániku členství v komisi je, že členství zaniká společně se zánikem celé komise, tedy patnáct dní po vyhlášení výsledků, popřípadě pokud člen komise hrubě poruší pravidla, například pokud se nedostaví, nebo je nepřítomen po dobu delší než jsou tři hodiny, a to bez ohlášení této skutečnosti komisi (Zákon č. 22/2004: § 22).

Hlasování zahajuje předseda komise tím, že zkontroluje, zda je hlasovací místnost v pořádku, tedy zda obsahuje všechny povinné prvky, jako je hlasovací schránka, přenosná hlasovací schránka, hlasovací lístky, prázdné orazítkované obálky, psací potřeby, seznam oprávněných osob a také vytištěné znění zákona o místním referendu. Zda se v hlasovací místnosti nachází oddělené prostory, které zajistí, aby hlasování proběhlo tajně. Hlasovací místnost musí také obsahovat vyvěšený vzor vyplněného hlasovacího lístku a musí být viditelně označena. Dále předseda zkontroluje, zda hlasovací urny jsou nepoškozené a prázdné, poté je nechá zapečetit a vyhlásí samotné hlasování za zahájené. Hlasovací místnosti se nacházejí v jednotlivých hlasovacích okrscích, které jsou územně vymezeny totožným způsobem jako okrsky volební (Zákon č. 22/2004: § 28-35).

Nejen hlasovací místnosti mají svá pevně daná specifika toho, jak musejí vypadat a co musejí obsahovat, ale stejně tak i hlasovací lístky nebo obálky mají dané standardy, které se nesmějí porušovat. Například všechny hlasovací lístky musejí být psány stejným fontem, na stejném papíře, stejné kvality, stejné barvy, velikosti a opatřeny razítkem, názvem obce popřípadě města, v němž se místní referendum zrovna koná, datem konání. Nesmí chybět znění otázky a obě možnosti odpovědí, tedy ano a ne (Zákon č. 22/2004: § 33).

Před samotným hlasováním může starosta nebo primátor vybrat plochu, na které se bude konat kampaň, která upozorní na konání místního referenda. Tato kampaň ale nesmí v den hlasování probíhat ve stejném objektu, kde se nacházejí hlasovací místnosti. Než započne hlasování, musí obecní úřad připravit tzv. seznam oprávněných osob, což je seznam stálých voličů v dané oblasti, tedy seznam voličů, kteří zde mají trvalý pobyt. Pokud se někdo nemůže zúčastnit hlasování v místě svého trvalého pobytu, má nárok na vydání tzv. hlasovacího průkazu,

který mu umožní (po písemné žádosti o něj), hlasovat jinde (Zákon č. 22/2004: § 29-32).

Hlasování v místním referendu má ze zákona přesně daná pravidla. Například oprávněná osoba nesmí hlasovat v zastoupení, vždy musí být přítomna osobně a musí se prokázat občanským průkazem, cestovním pasem, popřípadě cizinci musí mít povolení k pobytu, kterým se prokážou. Po prokázání se oprávněná osoba obdrží hlasovací lístek a orazítkovanou obálku. Pokud se osoba neprokáže ani jedním z výše zmíněných dokumentů, nemůže se účastnit hlasování. S hlasovacím lístkem a obálkou pokračuje oprávněná osoba do prostoru, který je vyhrazen k úpravě daného lístku, zde lístek vyplní a vloží do obálky. Poté jej vhodí do hlasovací urny. V prostoru, kde oprávněná osoba vyplňuje hlasovací lístek, musí být sama, pouze v případě, že osoba je z nějakého důvodu, například kvůli postižení, neschopna sama upravit hlasovací lístek, může ji do prostoru doprovodit osoba jiná, ale nesmí se jednat o člena hlasovací komise. V případě, že oprávněná osoba není schopna dostavit se do hlasovací místnosti, a to z důvodu například zdravotních problémů nebo postižení, navštíví dvojice členů komise oprávněnou osobou v místě jejího trvalého bydliště a hlasování se provede tam, samozřejmě v souladu se všemi pravidly hlasování, zejména je podstatné zachovat tajnost hlasování oprávněné osoby (Zákon č. 22/2004: § 36).

Stejně jako zahájení, tak i ukončení hlasování ukončuje předseda komise, po uplynutí předem stanovené doby hlasování. Poté, co předseda ukončí hlasování, zapečetí nepoužité hlasovací lístky a otevře hlasovací urnu. Komise postupně vytřídí, popřípadě vyřadí neplatné lístky a platné hlasovací lístky spočítá, přesně podle zákonného postupu. Přesný postup a výsledné počty všech lístků komise zaznamená do zápisu o průběhu hlasování a nad vším dohlíží předseda komise, který nakonec zapečetí sečtené hlasovací lístky (Zákon č. 22/2004: § 40-45).

Po ukončení referenda nastává pětidenní lhůta, ve které musejí být vyhlášeny výsledky. Výsledky oznamuje starosta obce/městské části hlavního města nebo primátor. Stejná osoba popřípadě informuje o neproveditelnosti výsledku referenda, tedy o možnosti, že výsledek nějakým způsobem odporuje zákonům, ústavě apod. Pokud hlasování splní všechny podmínky, tedy pokud se ho zúčastní alespoň polovina oprávněných osob a více než polovina se vyjádří kladně, pak se takové referendum stává závazným (Zákon č. 22/2004: § 47-49).

5 Příklad místního referenda v Plzni

5.1 Příčiny referenda

Plzeňské referendum se pojí s demolicí domu kultury tzv. KD Inwest, s projektovanou stavbou obchodního centra ve středu města a hlavně s velkou nespokojeností občanů města Plzně s tím, že by okolí historického centra města mělo být zastavěno další nákupní jednotkou, kterých je v Plzni již několik.

Prvním krokem k rozpoutání referenda byl rok 2007, ve kterém se objevil investor, který přišel s návrhem postavit obchodní centrum a započal jednání s magistrátem města Plzně ohledně nově vzniklé plochy vhodné k zastavění na Americké třídě (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a), tedy na jedné z nejrůšnějších tříd ve městě. Investor, který přišel s tímto návrhem, je pražská společnost Amadeus Real. Jedná se o provozovatele budov ve středech měst, a to především obchodních center. Obchodní centra již vlastní v Praze, Brně, Liberci nebo Ústí nad Labem (Amadeus Real 2014). V roce 2009 investor Amadeus předal magistrátu města Plzně konkrétní plán na projekt s názvem Obchodní Centrum Aréna, které mělo vzniknout v tzv. smíšeném centrálním území, které je charakteristické zástavbou bytovými a obchodními domy,

budovami, které využívá administrativa a veřejná správa, popřípadě zdravotnické nebo kulturní instituce.

Projekt se předal k procesu EIA³. "*V řádném procesu EIA se posuzují vlivy na veřejné zdraví a vlivy na životní prostředí (živočichy, rostliny, ekosystémy, půdu, horninové prostředí, vodu, klima, krajinu, přírodní zdroje), hmotný majetek a kulturní památky*" (Magistrát města Plzně 2012a). Všechny tyto aspekty se zpracují do jednotného dokumentu, který je vyvěšen na úřední desce v dané lokalitě a prakticky každý má možnost k němu říct svůj názor. Poté i s vyjádřeními se tento dokument zpracuje, což jde na finanční vrub investora a ke zpracovanému dokumentu se dále vyjadřují zainteresované strany, tedy státní správa, samosprávné celky a popřípadě i veřejnost. Poté, co je celý projekt zpracován, musí se vypracovat odborný posudek a ten se společně s projektem znovu projednává, a to veřejně. Stanovisko, které vzejde z těchto jednání, je neměnné a na jeho základě navazují rozhodnutí o stavebním, popřípadě územním řízení (Magistrát města Plzně 2012a).

Proti návrhu, který vytvořila společnost Amadeus Real, vyšla o rok později petice, která měla za úkol nedopustit stavbu obchodního centra a naopak zajistit debatu, na které se bude podílet veřejnost a také zajistit, že na plánování stavby a projektu se bude podílet architektonická soutěž. Petice dále požadovala regulační plán a předpokládala, že ji podepíše 2 000 občanů města Plzně. V roce 2010 "*zastupitelstvo města Plzně (ZMP) usnesením č. 387 ze dne 17. 6. 2010 schválilo uspořádání veřejné ideové architektonicko-urbanistické soutěže⁴ na řešení bloku „Americká –*

³ Proces EIA se řídí zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí zákonem a prováděcími předpisy č. 457/2001 Sb. a 353/2004 Sb., které se týkají odborné způsobilosti, osvědčení zpracovatelů.

⁴ Architektonico-urbanistická soutěž je založena na zájmu architektů ukázat ve své profesi něco nového, neobvyklého a také proslavit se ve svém oboru. Vzhledem k tomu, že se jedná o soutěž, všichni účastníci mají stejné podmínky a snaží se o porovnání svých kvalit a schopností během práce na zajímavém úkolu. Ideová architektonicko-urbanistická soutěž vyjasňuje různé aspekty, jako je zastavitelnost území, prostorová regulace a další a na základě těchto aspektů

Denisovo nábřeží – Sirková“ v Plzni“ (Magistrát města Plzně 2012a). Na základě této soutěže vytvořila společnost Amadeus v srpnu téhož roku plán na dva objekty, přičemž jeden měl být tvořen obchodním centrem a druhý administrativním křídlem. Tyto budovy by zastavily oba v té chvíli dostupné pozemky. O čtyři měsíce později se zastupitelstvo města vyjádřilo k procesu EIA a vyhradilo se proti řešení komunikací v těsném okolí a k řešení parkovišť na území budoucího obchodního centra Aréna. Navrhlo územní řízení, ve kterém se tato problematika projedná (Magistrát města Plzně 2012a). V roce 2011 se ale mění zastupitelstvo na magistrátu města a rozhodnutí o architektonické soutěži zrušilo na základě usnesení číslo 173, které vydalo 7. dubna 2011. Tento krok město Plzeň vysvětlilo náročností soutěže, která by zabrala příliš mnoho času, protože se jedná o rozsáhlé pozemky a dále se město vyjádřilo, že nemůže nutit investora, aby počkal, až se vyhlásí výsledky takové soutěže. Jako kompenzaci k tomuto kroku ustanovilo město poradní skupinu technického náměstka primátora, která dostala za úkol dohodnout se s investorem na tom, jakou bude mít obchodní centrum Aréna funkci, jak investor hodlá přizpůsobit dopravu v okolí, a hlavně jak bude podle investora centrum ztvárněno architektonicky.

16. Června 2011 vydalo zastupitelstvo města Plzně další usnesení (číslo 371), na jehož základě bylo schváleno pozastavení prací na změnách územního plánu a na vytvoření plánu nového – regulačního, který vymezí podmínky pro blok tvořený ulicemi Americkou, Sirkovou a Denisovo nábřežím. Na toto reagovala společnost Amadeus žádostí o pronájem pozemků města, které chce následně prodat a tím si připravit prostor pro výstavbu obchodního centra, které by neporušovalo regulační podmínky vystavené na základě procesu EIA. Tyto podmínky město Plzeň v září schválilo v konečné podobě, a to vydáním usnesení číslo 437 zastupitelstva města Plzně (Magistrát města Plzně 2012a). Na tomto

vytváří regulace, které zabraňují negativním dopadům již v předstihu (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a).

základě se ozvaly hlasy občanů, podepsali se pod petici, která ve stejném roce měla už kolem dvanácti set podpisů a přes tisíc z nich žádalo zastupitelstvo o zabránění provedení projektu OC Aréna (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a).

V roce 2012 se zapojil tzv. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, který měl za úkol posoudit dosavadní průběh a vyjádřit se, zda vše probíhá a probíhalo v pořádku. Tento orgán nakonec posoudil dokumentaci negativně a odkázal na nesplnění regulačních podmínek a *"Komise pro koncepci a rozvoj při Radě města Plzně potvrdila toto stanovisko"* (Magistrát města Plzně 2012a). V květnu téhož roku došlo ke schválení nájemní smlouvy a městské pozemky byly díky usnesení Rady města číslo 830, 858 a 876 pronajaty investorovi Amadeus Real. Ve smlouvě byla zanesena podmínka, že město může od smlouvy odstoupit v případě, že do 30. 6. 2013 investor nepodepíše smlouvu o následné koupi těchto pozemků (Magistrát města Plzně 2012a).

5.2 Vznik přípravného výboru a skupiny dobrovolníků

V říjnu roku 2011 byl ustanoven přípravný výbor, který se zasloužil o vytvoření návrhu na místní referendum. Tento přípravný výbor zahájil svou činnost sběrem podpisů pod návrh a do prosince téhož roku jich získal přes deset tisíc (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a). Na sběru podpisů a na medializaci referenda se podílelo více než sedmdesát dobrovolníků, kteří externě spolupracovali s přípravným výborem a aktivně informovali občany města Plzně. Mezi těmito dobrovolníky byli zastoupeni hlavně studenti, a to převážně architektonických a jiných stavebních oborů, studenti filosofických a historických fakult zabývající se kulturou, ale také různí stavební inženýři, architekti, urbanisté nebo ekologové. Většina z nich se dobrovolně účastnila prakticky ze stejných důvodů. Mezi hlavní důvody patřil postoj zastupitelstva města Plzně, který se podle dobrovolníků konal naprosto

za zavřenými dveřmi, a nedošlo tedy k žádnému informování občanů o tom, jak bude vývoj na místě Kulturního domu Inwest pokračovat. Jeden z dobrovolníků se přímo vyjádřil, že *"město bez veřejné debaty udělalo pro investora, co si poručil, ať už jde o umožnění rozšiřování silnic, nebo pronájem pozemků. Během debat před referendem někteří zástupci města působili spíše jako zástupci investora. Dále se mi nelíbila naprostá ignorace odborníků na danou problematiku (architekti, urbanisté)"* (Dobrovolník 3 2014).

Názor, že zastupitelstvo je spíše zastupitelstvem investora Amadeus Real namísto, aby hájilo zájmy města se mnohokrát opakoval, protože to, že město umožnilo investorovi rozšíření silnic v okolí pronajatých pozemků nebo to, že přistoupilo bez jakýkoliv podmínek na investorův návrh ohledně pronájmu pozemků, který byl pro samotného investora samozřejmě více než výhodný, byl všeobecně znám mezi veřejností. Opět zde podle dobrovolníků došlo k újmě a k protěžování zájmů společnosti Amadeus Real. *"Město stranilo zástupcům Corsa, selhalo ve své povinnosti usměrňovat výstavbu s ohledem na fungování, vzhled a strukturu města a potřeby jeho obyvatel, zástupci radnice zneužívali svého postavení a to mnohdy až na hranici zákona"* vyjádřil se jeden z dobrovolníků (Dobrovolník 2 2014). Dalším z podstatných motorů k účasti na pořádání referenda byla celková nespokojenost s nekonceptností ohledně urbanistického hlediska. Mnoho dobrovolníků se podílelo na medializaci rozdáváním letáků a na jejich vylepování na zákonem zpřístupněných místech, popřípadě roznášením reklamních materiálů do poštovních schránek. Jiní dobrovolníci využívali k medializaci internet a aktivně rozesílali e-maily, ve kterých informovali občany o petici a o sběru podpisů, popřípadě zakládali různé skupiny na sociálních sítích, jako je Facebook. Dále se dobrovolníci účastnili pořádání happeningů a veřejných akcí, kde rozdávali odznaky a další informativní materiály. Těchto happeningů, které se pořádali převážně

v centru města Plzně, se účastnili významní architekti, ekologové a další odborníci, kteří se věnují veřejnému prezentování města Plzeň a samozřejmě členové přípravného výboru, kteří podávali občanům města podrobnější informace a odpovídali na dotazy ohledně uspořádání referenda.

Co se týče dalších veřejných akcí, byly uspořádány také veřejnosti přístupné diskuze s představiteli města a se členy zastupitelstva města Plzně, které se konaly v prostorách Měšťanské Besedy. V centru města byl neustále přítomný stánek v ulici U Branky, což je jedna z nejméně frekventovaných ulic ve městě, kde bylo možné se informovat a získat podrobné informace v různých tištěných podobách a hlavně právě zde byla možnost se podepsat a přispět tak k uspořádání referenda (Dobrovolník 1- Dobrovolník 2- Dobrovolník 3- Dobrovolník 4 2014). Podle zastupitelů (Zastupitel 1 2014) docházelo k tomu, že informace podávané dobrovolníky na takovýchto místech nebyly vždy relevantní. Dobrovolníci například lidem poskytovali informace typu, že na místě, kde je plánovaná výstavba obchodního domu bude možné postavit park, nebo jiné volnočasové aktivity (Zastupitel 3 2014), což samozřejmě nebyla pravda, protože takovýto projekt by se investorovi v žádném případě nevyplatil a nebyl proto ze strany investora vůbec brán v úvahu. Dobrovolníci už ale neinformovali o tom, jak je to vlastně s vlastnictvím pozemků, že část těchto pozemků je v soukromém vlastnictví (Zastupitel 1 2014).

Další dobrovolníci, kteří měli přístup k různým tiskovinám, psali články na dané téma a ty vycházely v tištěných i internetových periodikách, která jsou v Plzni běžně dostupná, popřípadě se podíleli na natáčení spotů, které pak bylo možné vidět například v regionální televizi ZAK TV. Podstatná byla také reklama, která ve formě křiklavě žlutých plakátů byla vylepena prakticky ve všech výlohách maloobchodníků v centru města, protože právě tyto živnostníci měli velký zájem na tom,

aby referendum proběhlo, takže tato reklama byla opravdu masivní (Dobrovolník 1- Dobrovolník 2- Dobrovolník 3- Dobrovolník 4 2014). Ve stejné době se občané města Plzně velmi výrazně zmobilizovali a s transparenty protestovali na veřejných projednáváních, která probíhala mezi městem Plzeň a společností Amadeus Real (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a).

5.3 Důvody vyhlášení referenda ze strany přípravného výboru

Přípravný výbor měl několik důvodů, aby k pokusu o vyhlášení referenda. Hlavním důvodem bylo, že přípravný výbor chtěl, aby mělo město Plzeň dostatek času na vytvoření plánu, projektu na využití plochy, která vznikne po zbourání kulturního domu. To mělo přípravnému výboru pomoci k zabránění okamžitého zahájení stavby obchodního centra, ale pokud možno poskytnout čas na vytvoření projektu, který bude pro město Plzeň užitečný a kulturně podpoří rozvoj města, namísto, aby centrum ještě více zatížil přílivem aut, které se budou snažit do takového centra dostat (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014b). *"Také laxnost postupu města a absence snahy města zredukování záměru, případně jeho výrazné úpravě, která by neafektovala dotčené území na několik desítek let dopředu"* (Člen 1 2014).

Další věc, která znepokojovala přípravný výbor a mnoho živnostníků, kteří mají své podniky v centru města je, že velké obchodní centrum v takové blízkosti centra bude mít ekonomický dopad na malé obchody, kavárny a restaurace, které se nacházejí v historickém centru města. Plzeňané jsou totiž známí svým víkendovým navštěvováním obchodních center, kterých je již dnes na území města víc než mnoho. V neposlední řadě se proti skleněno-betonovému monolitu bouřili architekti, kteří byli nespokojení s tím, že by historické centrum mělo být narušeno příliš moderní budovou, která by absolutně nezapadala do reliéfu města (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014b), a tím

by mohla být narušena kulturní významnost města a mohlo by dojít k omezení přílivu turistů, který je vzhledem k plzeňskému vítězství v soutěži Město kultury pro rok 2015 velmi důležitý.

V srpnu roku 2012 obdržel magistrát od přípravného výboru návrh na vyhlášení referenda, který byl opřený o čtrnáct tisíc sedm set šedesát osm podpisů. Z toho bylo čtyři tisíce podpisů vyloučeno magistrátem a z toho důvodu k vyhlášení referenda bylo zapotřebí dalších dvou tisíc. Přípravný výbor se tedy znovu uchýlil ke sběru podpisů, kterých se mu podařilo během jednoho týdne získat přes pět tisíc. I přes to, že přípravný výbor splnil podmínky pro vyhlášení referenda, Magistrát města Plzně se k vyhlášení postavil negativně, přestože tak ze zákona měl učinit. Z toho důvodu se přípravný výbor obrátil na soud a žádal ho pomocí žaloby o vyhlášení referenda. Zastupitelstvo sepsalo žádost pro Krajský soud a snažilo se tak přesvědčit soud, aby o referendu rozhodl negativně a nepodpořil jeho vyhlášení (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a). V této chvíli již město Plzeň předpokládalo různé následky, které by nastaly, pokud by občané města referendum podpořili. Mezi ty nejpodstatnější patřilo, že v případě, že investor bude nucen odstoupit, městské pozemky, které chtěl Amadeus Real využít pro stavbu obchodního centra, by město muselo vykoupit zpět a vzhledem k tomu, že takovýto objem peněz nemá město k dispozici, bude se muset uchýlit k úvěru. Cena samotných pozemků byla v té době vyčíslena na cca 260 mil korun a byl velký předpoklad, že investor si bude nárokovat vyplacení investic, které do projektu již vložil, tedy zdemolování bývalého kulturního domu, zpracování různých dokumentací, jakožto samotného projektu a EIA a konečná částka může jít velmi snadno hodně nahoru. Tuto zátěž si ale město Plzeň nemohlo dovolit, protože musí také investovat do jiných oblastí, jako jsou rekonstrukce jiných částí města, stavba nového divadla, obnova infrastruktury apod. A takováto finanční zátěž by se samozřejmě odrazila i na obyvatelích města. Dále město Plzeň finančně podporuje

různé organizace, které působí na území města v oblasti kultury, sportu a v oblasti sociální a tyto investice by město muselo samozřejmě oříznout, nebo úplně zrušit a tím popřít hlavní funkci města.

Město si plně uvědomovalo problematiku s definováním otázky referenda. Regulační podmínky z roku 2011, které byly uznány jak investorem, tak i ze strany města, byly opřeny o pojem obchodní zařízení, což je pojem, který nelze najít v žádném zákoně a bylo a stále je zapotřebí ho nějak definovat. Zařízení se dá definovat jako instituce, která má funkci pro celou společnost a obchodní se dá vyložit jako jednotka, ve které se vykonává prodej, který má za úkol uspokojit potřeby občanů. Tato jednotka ale může mít jakoukoliv velikost, může se jednat o malou pekárnu, ale i o velké obchodní centrum, které je prodejny zaplněno. Z toho důvodu se město obávalo, že pokud referendum projde, nastane problém s využitím ploch, které na místě bývalého kulturního domu zůstanou a pokud by nastala situace, že nějaký maloobchodník bude chtít využít tohoto místa pro svou živnost ve formě malé prodejny, které jsou od nepaměti součástí centra města, nebude tak moci učinit a tím vymizí funkce města, která je fundamentální pro jeho chod a život. Navíc referendum neupravuje žádným způsobem územní plán, na kterém jsou obchodní jednotky povoleny a tím by mohlo dojít k různým výkladům zákona a zbytečné problematice, která by se následně musela řešit soudně.

Územní a regulační plán mají svá pravidla, a pokud se objeví požadavek na jejich změnu, tato změna se musí podřídit stavebnímu zákonu, tudíž jakákoliv změna musí být v souladu s územním rozhodnutím, které trvá na rozdíl od územního plánu několik měsíců a nesmí mu protirečít. Město ale ve chvíli před vyhlášením referenda vědělo, že územní rozhodnutí už bylo započato a bude vydáno mnohem dříve, než změna územního plánu, což s sebou přinese mnoho problémů a prodlouží tak proces zastavění plochy na Americké třídě (Magistrát města

Plzně 2012c). Přes všechny námitky a argumenty zastupitelstva města Plzně krajský soud v Plzni vyhlásil dne 5. listopadu referendum na 11. a 12. ledna 2013 (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014a).

5.4 Konání referenda

Referendum se konalo ve všech městských částech a občané se vyslovovali k otázce: *"Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest?"* (Magistrát města Plzně 2012b).

"Účast v referendu byla 42% z celkového počtu oprávněných voličů v Plzni Proti stavbě OC Aréna/Corso se vyjádřilo 63% účastníků referenda, jejichž hlasy byly platné. Tj. 27% z celkového počtu oprávněných voličů v Plzni!" (Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda 2014c).

6 Analýza případu místního referenda v Plzni

Při vyhlášení referenda je prvním a zásadním krokem návrh na konání. V případě místního referenda v Plzni tento návrh podal přípravný výbor. Důležitým faktorem pro návrh na konání referenda je otázka, na kterou se bude v referendu odpovídat. V tomto případě podal přípravný výbor referenda otázky dvě. Jedna ve znění: *"Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest?"* (Marek 2014: 1). A druhá: *"Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně?"*(Marek 2014: 1).

Zákon o místním referendu neomezuje počet otázek, které musí být součástí návrhu, pouze reguluje to, že na každou z takových otázek může být odpověď pouze ve znění ano nebo ne a tuto podmínku přípravný výbor splnil (Zákon č. 22/2004: § 8). Protože návrh musí být opřen o podpisy obyvatel města, přípravný výbor se již od začátku roku 2011 staral o sehnání dostatečného počtu podpisů, koordinoval tedy poměrně velký počet dobrovolníků, kteří se starali o samotný sběr podpisů. Součástí návrhu na konání referenda bylo v době podání tohoto návrhu, tedy 6. srpna 2012 přesně 14 768 podpisů. Vzhledem k tomu, že město Plzeň má 169 tisíc obyvatel, muselo se vyjádřit ze zákona alespoň deset procent obyvatel města Plzně, tedy alespoň 16 900 podpisů (Zákon č. 22/2004: § 8). Tuhle podmínku přípravný výbor ale nesplnil, protože podpisů měl skoro o dva tisíce méně. Zde se tedy jednalo o velkou benevolenci města Plzně, které i tak návrh na konání přijalo k dalšímu posouzení a kontrole podpisů, a to i přes to, že se poté město snažilo všemi silami referendu zabránit. Zde se podle mě jednalo buď o nepozornost ze strany města a úředníků a tedy o velké pochybení a nebo o velmi promyšlenou taktiku, jak rádobý vyjít vstříc občanům a podporovat přímou demokracii, ale zároveň s vědomím, že podpisů nebude dost a referendum tak nebude mít šanci na uskutečnění. Bohužel skoro žádný ze zastupitelů města se k tomuto kroku nechtěl oficiálně vyjádřit, *"Snažili jsme se o to, vyjít vstříc občanům města Plzně a být nestrannými a proto přijmout návrh na konání referenda i v tomto případě"* (Zastupitel 1 2014). Město se snažilo referendu zabránit z toho důvodu, že investor ve chvíli, kdy přišel s projektem na stavbu obchodního centra v inkriminované oblasti, slíbil investici ve výši dvou miliard korun, kterou budou moci realizovat místní firmy, že zaměstná až pět set místních občanů. Z toho důvodu se podpora investora Amadeus zdála jako velmi výhodným krokem pro město (Zastupitel 1 2014).

Přípravný výbor Magistrátu města Plzně předal návrh k přezkoumání, který návrh přijal a 21. srpna 2012 oznámil telefonicky členům přípravného výboru, že v návrhu jsou chyby. O jaké chyby šlo, přípravný výbor nikdo neinformoval, pouze Roman Matoušek (vedoucí odboru správních činností města Plzně) naznačil, že musely být vyškrtány některé podpisy a nyní jich je málo (Člen 3 2014). Ze zákona měl magistrát 15 dní na to, aby návrh přezkoumal a informoval přípravný výbor o výsledku. Zastupitelé se den po uplynutí lhůty rozhodli výsledky přezkoumání sdělit veřejnosti, a to ještě dříve, než o výsledcích byli vyrozuměni členové přípravného výboru a svolali tiskovou konferenci, na kterou odmítli pustit členy přípravného výboru. Na této konferenci zastupitelé opakovaně tvrdili, že podpisy ještě nemají spočítané a vědomě tak lhali novinářům a veřejnosti (Člen 2 2014, Šikola 2012: 3).

Zastupitelé se snažili naklonit si občany města Plzně, ale tím, že odmítli otevřeně konfrontovat členy přípravného výboru a tím, že obelhávali veřejnost, velmi ztratili na popularitě a ubrali si tak z potřebné podpory a spíše nahráli přípravnému výboru, který toto spěšně medializoval a použil tuto událost ve svůj prospěch.

Informace o chybách v návrhu na konání referenda, přestože byla dodána v poslední den, tedy v den uplynutí patnáctidenní lhůty, měla být ale předána v písemné formě. Telefonické oznámení nemá ze zákona žádnou váhu a tedy přípravný výbor mohl v této chvíli považovat svůj návrh za bezvadný⁵. Přípravný výbor tak neučinil a rozhodl se opravit chyby v chybném návrhu, který magistrát nakonec osobně doručil 24. srpna, ale tedy již po uplynutí lhůty, kterou na tento proces měl ze zákona vyhrazenou. Členové výboru i přes to přistoupili k dodání dalších podpisů, ale již v tuto chvíli mohli Magistrát města Plzně žalovat. *"Nebyl čas bojovat proti, rozhodli jsme se nasbírat jiné podpisy, abychom referendum stihli k volbám"* (Člen 2 2014). V tomto momentě došlo

⁵ Bezvadný návrh znamená, že návrh je kompletní a bez nedostatků (Zákon č. 22/2004: § 12).

k prvnímu většímu konfliktu mezi přípravným výborem a zastupiteli města Plzně, protože podle jednoho z členů přípravného výboru *"vyškrtání podpisů nebylo košer, byl to tah od města. Podpisy, které se musely vyškrtat (např. občané Štěnovic a dalších přilehlých měst), se dostaly do podpisových archů, protože dobrovolníci nosili leccos, ale přípravný výbor ze zákona neměl právo v nich škrtat, takže podpisy nevyhodili, někdo zadal chybný údaj apod. Ale na několika příkladech si přípravný výbor ověřil, že Magistrát vyškrtal věci, které nemusel. Člověka dohledali, ale pak řekli, že to nebylo čitelné. Říkali, že byly nečitelné podpisy, které jasně čitelné byly"* (Člen 1 2014).

Přípravný výbor tedy v zákonné lhůtě dvanáct dní, kterou mu stanovil Magistrát, dodal dalších 4 894 podpisů a opravil chyby, které mu Magistrát vytkl. Poté se Magistrát přímo prostřednictvím primátora města vyjádřil (opět telefonicky) k opravenému návrhu, kdy Martin Baxa sdělil v pozdních nočních hodinách jednomu ze členů přípravného výboru, že v návrhu chybí návrh na rozpočet, tedy předpokládané výdaje na konání referenda, jak ho hodlají financovat a popřípadě na kolik tyto výdaje zatíží rozpočet města. Přípravný výbor tuto chybu ignoroval již v případě první opravy návrhu, protože z pohledu přípravného výboru toto vyčíslení bylo v návrhu uvedeno. Návrh obsahoval předběžné náklady na referendum 0 Kč. Zde je tedy poněkud problematická otázka, zda 0 je nebo není vyčíslení. Přípravný výbor opět zvolil cestu mimosoudní a vyčíslení kvůli urychlení procesu ihned dodal, ale použil vyčíslení, které nechal provést Magistrát pro primátora a pro jeho návrh na konání referenda. Zastupitelstvo se ohradilo proti jednání výboru, který z pohledu zastupitelstva neměl právo toto vyčíslení použít, ale výbor se hájí slovy, že *"vyčíslení bylo financováno z daní, které platíme jak my, tak zastupitelé a je tu tedy pro všechny"* (Člen 3 2014).

V momentě, kdy primátor telefonicky informoval členy výboru, zapomněl na to, že je politickou osobou a ne pouze známým jednoho ze

členů výboru, přičemž pokud by vše mělo jít v zákonné formě, přípravný výbor by měl informovat buď tajemník Magistrátu, nebo vedoucí odboru správních činností a nejprve informovat přípravný výbor a ne politického představitele města (Šikola 2012: 3). Navíc Magistrát opět opomněl vyjádřit se písemně, což doháněl hned další den doručením dokumentů jednatelem přípravného výboru. Primátor města Plzně Martin Baxa několikrát v průběhu místního referenda bojoval s tím, zda se postavit do pozice politické osoby nebo do pozice osoby fyzické bez politického mandátu. Tento rozpor nastal například ve chvíli, kdy primátor přišel s návrhem na vyhlášení vlastního referenda, ve kterém figuroval jako fyzická osoba Martin Baxa a ne jako politický představitel města, tedy primátor.

Po přezkoumání návrhu a opravení chyb a vad je ze zákona dalším krokem předložení návrhu zastupitelům a jeho projednání a následně vyhlášení. V případě místního referenda v Plzni návrh zastupitelům předkládal primátor města Martin Baxa. Ze zákona by návrh měla předložit rada města Plzně, zde jde tedy o další pochybení (Šikola 2012: 3). Podle členů přípravného výboru se ale *"primátor zachoval protizákonně v momentě, kdy předkládal návrh přípravného výboru ostatním zastupitelům, protože v ideálním případě se měl pouze zeptat na obě dvě otázky a zjistit tak, zda jsou hlasovatelné"* (Člen 3 2014, Šikola 2012: 3).

Martin Baxa opravdu během zasedání nerespektoval návrh usnesení, který byl vytvořen pro 24. mimořádné zasedání zastupitelstva města Plzně, které se konalo 17. září 2012. Zasedání bylo pořádáno na popud strany Zelených, která využila postoj ČSSD, která vždy podporovala veškeré prvky přímé demokracie a tedy referenda a společně se stranou TOP 09 se postarali o vyhlášení mimořádného zasedání a přehlasovali tak stranu ODS, která se snažila tomuto zasedání vyhnout (Zastupitel 2 2014). To, že bylo vyhlášeno mimořádné

zasedání, podpořil i výsledek posudku, který si Magistrát města Plzně nechal vyhotovit.⁶ Podle posudku byla první otázka v návrhu přípravného výboru označená jako přípustná a bylo doporučeno o ní hlasovat a na jejím základě také vyhlásit referendum. Druhá otázka byla označena jako nepřípustná a podle posudku na jejím základě referendum konat nelze (Svejkovský 2012: 4).⁷ V případě druhé otázky se jednalo o změnu územního plánu, což není jen o veřejné správě, ale i o správě státní a jedná se o výkon upravený podle zákona a občané nemohou zasahovat do jeho změny (Zastupitel 1 2014). Samotný program zasedání byl poněkud zmatečný, protože se hlasovalo o dvou různých návrzích referend, přičemž každý návrh měl jiného předkladatele. V prvním případě byl předkladatelem návrhu sám primátor a v druhém případě přípravný výbor (Šikola 2012: 4). Primátor Martin Baxa použil první otázku, kterou předkládal přípravný výbor a vystavil na ní tak samostatný návrh jiného referenda. Tento krok odůvodnil tím, že návrh připravený přípravným výborem by bylo problematické realizovat a mohlo by dojít k právním chybám při vyhlášení a tedy nakonec k nevyhlášení referenda, čemuž se primátor snažil zabránit a na tomto základě přišel s návrhem vlastním, který se prakticky nelišil od návrhu přípravného výboru, protože pouze vypustil druhou otázku (Beneš 2012).

Přípravný výbor se na tento krok ale díval poněkud jinak. Z jejich pohledu se jednalo o pokus zdržet referendum a o snahu nevyhlásit referendum ke krajským volbám, protože primátor s podporou ODS se údajně obávali, že pokud referendum bude ve stejný den jako krajské volby, tak bude velká účast a velká pravděpodobnost, že referendum projde (Člen 2 2014). Zajímavé je, že primátor tento návrh předkládal bez toho, že by ho předtím projednával se stranou ODS nebo s koalicí. Pokud tento krok ale vycházel ze snahy pozdržet referendum, nejednalo se o

⁶ A advokáta JUDr. Jaroslava Svejkovského

⁷ Přípravný výbor si ale také nechal udělat posudek na dané dvě otázky v návrhu, a to přímo u ministerstva vnitra, to označilo obě otázky za přípustné.

šťastný postup, protože na závěr soud vyhlásil referendum společně s prezidentskými volbami, na kterých byla účast o mnoho větší než u krajských voleb a i to bylo jedním z důvodů, proč referendum nakonec bylo závazným. *"Úspěšnost referenda vděčí primátorovi. Za to, jak on předložil referendum před volbami"* (Člen 1 2014). Jedním z dalších motivů proč se primátor takto zachoval, mohl být strach, že pokud bude referendum vyhlášeno společně s krajskými volbami, mohla by se rapidně zvýšit návštěvnost voleb, což by mohlo zamávat s výsledky krajských voleb a ODS by nemusela u krajských voleb vyhrát. *"Ano, pan primátor určitě nechtěl vybudit zájem občanů o jakékoliv volby a přitáhnout tak k volbám třeba i odpůrce ODS, protože na tom v době jednání o referendu ODS nebylo preferenčně vůbec dobře"* (Volič 1).

Na začátku mimořádného zasedání bylo vyhlášeno několik bodů předmětů jednání a ke každému z nich byly dodány podklady a písemnosti. Primátor ale jasně uvedl, že k bodu, ve kterém se bude jednat o návrhu referenda předloženého přípravným výborem, se nebude jednat, protože k němu nejsou dostatečné podklady, což ale není pravda, protože podklady, tedy samotný návrh referenda byl již před zasedáním schválen Magistrátem a označen za tzv. bezvadný (Šikola 2012: 4, Člen 1 2014). Zde tedy primátor cíleně upřednostnil vlastní návrh a využil politické moci, která je mu svěřena spolu s mandátem primátora města. *"Baxa se chtěl udělat sympatickým. Je to férový ale ne úplně silný politik, bojuje s ODS a s koalicí. Nebylo sice poznat, že by na něj bylo tlačeno zvenčí, protože je skvělý řečník. On ale podal materiál, jak to udělat jinak než chtějí občané a to tak, že to nikdo neviděl, ani jeho strana při každé dobré vůli si nejde nemyslet, že nejde o nic nešpinavého"* (Člen 1 2014). Primátor se pokusil bojkotovat návrh dodaný výborem i přes to, že pokud bylo na programu mimořádného zasedání hlasování o obou návrzích, měl tak učinit a vyhlásit hlasování o obou, ale jako politický představitel města by se měl chovat co možná nejobjektivněji, což samozřejmě není jeho

povinností, ale etika a morálka měla být vždy součástí politického chování. Primátor se zachoval stejně i v případě jednání o variantách v návrhu usnesení z daného zasedání.

Varianty usnesení byly předloženy čtyři, ale primátor vyhlásil hlasování pouze o dvou variantách (Šikola 2012: 4), u kterých bylo jasné, že je zastupitelstvo nepodpoří a tak se také stalo, o dalších dvou variantách se tedy vůbec nehlasovalo a tím bylo naprosto jasné již na zasedání, že vyhlášení referenda nemá šanci projít a tak se také stalo, referendum nebylo na 24. mimořádném zasedání vůbec vyhlášeno zejména díky angažovanosti primátora města a využití jeho mandátu. Mnoho občanů, kteří šli hlasovat o místním referendu, se k volbám dostavilo právě kvůli jednání primátora města, jak dokládá názor jednoho z dobrovolníků, který se často opakoval i u ostatních, *"Baxa jednal neférově s přípravným výborem"* (Dobrovolník 4 2014).

Podle paragrafu 13 zákona o místním referendu (Zákon č. 22/2004: § 13) má zastupitelstvo rozhodnout o datu konání referenda, pokud na základě navržené otázky lze vyhlásit referendum a první otázka byla uznána za hlasovatelnou už z toho důvodu, že na jejím základě bylo postaveno referendum navržené primátorem. Zde tedy opět došlo k porušení zákona ze strany města.

Vzhledem k tomu, že na mimořádném zasedání nebylo referendum vyhlášeno, přípravný výbor oslovil advokátní kancelář Šikola & Partneři a návrh na vyhlášení místního referenda nechal postoupit Krajskému soudu v Plzni, který vyhověl a vyhlásil referendum na den konání prezidentských voleb (Člen 2 2014). A po vyhlášení referenda se aktivita posunula k zastupitelstvu, které podle zákona o místním referendu (Zákon č. 22/2004: § 21) ustanoví komise, které se starají o průběh referenda, kontrolu a sčítání hlasů. Toto tedy město ustanovilo, ale na základě doporučení od ministerstva vnitra vydalo nařízení, že prezidentské volby

a volby místního referenda nesmí probíhat ve stejných volebních místnostech. Volby tedy probíhaly pro občany na obvyklých místech, ale místnosti, které byly určeny pro referendum, nebyly na mnoha místech dobře označeny a občané se tak často ani nedozvěděli, kde mají vlastně hlasovat (Člen 1 2014).

Vzhledem k tomu, že k tomuto pochybení došlo pouze na několika místech, nepůsobí to jako další způsob jak sabotovat referendum. Spíš si myslím, že šlo pouze o nedostatečnou organizaci ve volebních komisích a způsob občanů, kteří v komisích pracovali, jak vyjádřit nesouhlas s místním referendem a ztížit tak hlasujícím možnost volit, jako například posunout místnost do dalších pater budovy a neumožnit tak starším občanům se do místnosti dostat apod. Sabotáž referenda proběhla spíše ze strany společnosti Amadeus, což je z jedné strany pochopitelné, ale z druhé strany se mohli pokusit o intenzivnější kampaň a důslednější přesvědčování občanů aby hlasovali ve prospěch výstavby obchodního centra. Navíc společnost Amadeus je aktér, který byl finančně nejvíce zainteresován v celém projektu a velmi dobře musel chápat, že referendum by mohlo kompletně zničit jeho podnikatelský záměr. Přestože kampaň, kterou uspořádal přípravný výbor, byla pouze v řádu dvou set tisíc a byla dostačující. Skoro stejnou částku vynaložilo město Plzeň na proti kampaň, ale zde je jasné, že při hospodaření s veřejnými penězi nemohlo zastupitelstvo vynaložit větší finanční prostředky na objasnění problematiky občanům. Společnost Amadeus ale s veřejnými penězi nenakládala, a pokud vyčíslila hodnotu projektu OC Corso na 4 miliardy korun, pak by bylo velmi vhodné více se angažovat v přesvědčení občanů města Plzně, že obchodní dům v centru města chtějí.

Místo kampaně přišla společnost Amadeus v čele s jednatelem Petříkem s obviněním přípravného výboru, že v době roznášení letáků, které podporovalo referendum, se objevily v poštovních schránkách

občanů letáky umístěné v hlasovacích obálkách připravených pro prezidentské volby. Pokud by to byla pravda, jednalo by se o nezákonnou propagaci ze strany přípravného výboru a referendum by také mohlo být zrušeno. Protože ale šlo o křivé obvinění, což bylo jasné už z toho důvodu, že tyto domnělé obálky se objevily pouze ve schránkách přátel a známých právě pana Petříka. Přípravný výbor se rozhodl nenechat se pošpinit a okamžitě nahlásil tuto skutečnost na policii České republiky, která případ uzavřela, protože nenašla žádnou další nezákonnou propagaci a o té původní se nedokázalo, že by šlo o propagaci ze strany přípravného výboru. Co se týče překračování hranice zákona, týkalo se to každé ze skupin účastníků se místního referenda v Plzni. I přípravný výbor vykonal několik přestupků v podobě vylepování na zakázaných místech (Člen 1 2014).

Po výsledcích referenda, kdy se občané města Plzně rozhodli, že obchodní dům neboli projekt OC Corso v centru města nechtějí, zastupitelstvo města Plzně se dostalo do situace, kdy tuhle změnu musí řešit, protože by mělo respektovat rozhodnutí občanů a tedy i výsledky referenda. Je ale podstatné nezapomínat také na zákon o obcích, který je pro politiky na komunální úrovni, tedy pro zastupitele města, závazný a v tomto zákoně je jasně dané, že politik se musí chovat hospodárně a také tak nakládat s veřejnými majetky (Zákon č. 128/2000: § 38). Zde je tedy otázka, zda respektování referenda je slučitelné s hospodárným nakládáním s veřejnými penězi, na druhou stranu, i kdyby ne, respektování vůle občanů je základním kamene zastupitelské demokracie a mělo by být pro politiky plně směrodatným. Momentální situace ohledně pozemků v inkriminované oblasti je taková, že město považuje nájemní smlouvu, která byla uzavřena se společností Amadeus za skončenou, protože skončila tzv. marným uplynutím lhůty. Město uzavřelo nájemní smlouvu s tím, že do určitého data (30. 6. 2013) se uzavře následná smlouva kupní. V momentě podepsání smlouvy se město jasně vyjádřilo,

že pokud následná smlouva nebude uzavřena a nebudou dodrženy regulační podmínky, které byly součástí nájemní smlouvy, tak tato nájemní smlouva padá. Z pohledu města nájemní smlouva skončila, protože společnost Amadeus nepodepsala následnou kupní smlouvu a také nedodržela regulační podmínky.

V regulačních podmínkách město jasně stanovilo, že objekt, který se bude stavět, musí mít členěnou fasádu a musí kopírovat objekty, které se nacházejí naproti a to jak opticky, tak hmotově. Tyto podmínky společnost Amadeus nesplnila, což dokladují i vyjádření skupiny architektů najatých městem Plzeň. Město podalo žalobu na vyklizení pozemků, které jsou dnes oploceny společností Amadeus. Společnost Amadeus dále tvrdí, že závazky plní a smlouva je podle nich tedy platná. Město na začátku letošního roku definitivně ukončilo usnesením rady platnost smlouvy a momentálně běží soud. Zastupitelé města čekají na výsledek soudu, aby bylo jasné, zda nájemní smlouva platí nebo neplatí a z toho důvody regulační podmínky, které byly nastaveny v roce 2011, se neupravují, dokud neskončí soud. Pokud soud dopadne ve prospěch města a nájemní smlouva se ukončí, poté jsou připraveni upravit regulační podmínky.

Podle referenda by měli zastupitelé města učinit všechny kroky, aby zastavili výstavbu obchodního centra, tedy upravit regulační podmínky a změnit územní plán. Zastupitelé města se rozhodli regulační podmínky neměnit do doby ukončení nájemní smlouvy se společností Amadeus a tedy neuposlechnout výsledky referenda (Zastupitel 1 2014). Zde se střetává zákon o obcích a zákon o místním referendu. Pokud by město změnilo regulační podmínky, které jsou v tomto výjimečném případě závazné i pro společnost Amadeus (za běžných okolností bývají závazné pouze pro město), mohla by nastat situace, kdy investor si bude nárokovat finanční odškodnění od města. Stejná situace je zde s územním plánem, kdy pokud město změní podmínky toho, co investor

může a nemůže na pozemcích stavět, mohlo by tak dojít k jeho poškození a opět by společnost Amadeus mohla žádat odškodnění, které by se samozřejmě vyplácelo z veřejných financí. Zde se nabízí otázka, zda investor tento sled událostí nepředpokládal již ve chvíli, kdy se začalo hovořit o referendu a zda vlastně vůbec chtěl, aby referendum neproběhlo. Protože pokud by společnost Amadeus chtěla opravdu zabránit problémům s městem, či referendu, stačilo vyhovět regulačním podmínkám od města.

Další obchodní centrum v centru města nemusí být zdárný podnikatelský plán, hlavně při stávajícím počtu obchodních center a supermarketů, které se v Plzni nacházejí, proto si možná investor již na začátku uvědomil, že zmaření podnikatelského záměru a dostatečné upozorňování na to, že je momentálně „šikanován“ zastupitelstvem města povede k jistému finančnímu vyrovnání prostřednictvím soudu a tedy i ušetřením na možné výstavbě obchodního centra, které by vůbec nemuselo být výnosné, jako je to s posledně vystavěným obchodním centrem v Plzni, OC Plazou.

Pro předejití možnosti vyplacení odškodnění investorovi při okamžité změně územního plánu, město vyhlásilo 30. ledna 2014 architektonicko-urbanistickou soutěž (Statutární město Plzeň 2012: 1), na jejímž základě se bude vytvářet nový územní plán, který by měl být hotový v roce 2016. Varianta, která by respektovala výsledky referenda a město by se rozhodlo pozemky odkoupit je velmi finančně nákladná. Odborným odhadem je hodnota pozemků 272 milionů korun. Společnost Amadeus ocenila hodnotu celého projektu na 4 miliardy korun, poté přišla s kompromisem, že chtějí 1,4 miliardy korun. V této částce je započítaná hodnota pozemků, projektová příprava a demolice bývalého domu kultury. Na tuto částku odmítá město Plzeň přistoupit i přes to, že tuto částku by si mohlo dovolit, protože město má dnes dluhovou službu 4%. Tato sazba je klíčová pro spolupráci s Evropskou investiční bankou, která

měštům, regionům apod. poskytuje úvěry. Podle Evropské investiční banky je město zdravé, pokud dluhová služba je do 15% (podle státu dokonce do 30%). Plzeň je momentálně ve velmi dobré kondici. Ale peníze se nemohou rozhazovat, dnes má město Plzeň půjčeno zhruba 2,6 miliardy korun právě od Evropské investiční banky. Město Plzeň má možnost půjčit si zhruba 600 milionů korun (Zastupitel 1 2014). Ale ve chvíli, když se 260 milionů půjčí na pozemky v centru města, pak se nebudou moci realizovat úpravy města a další projekty, které město zvelebí a pomohou mu i po ekonomické stránce. Proto zastupitelstvo momentálně jedná o ceně podle odborného odhadu (Zastupitel 1 2014).

Pokud se politici ale budou opět řídit zákonem o obcích, tedy správně hospodařit, musí vědět, proč ten pozemek kupují a k čemu ho využijí, bohužel tímto si momentálně není nikdo jistý. Navíc od 1. Ledna 2014 je změněn občanský zákoník, ve kterém se říká, že zastupitel by měl být odborníkem, pokud není odborníkem, neměl by kandidovat a hlavně má osobní odpovědnost, tedy i majetkovou (Zastupitel 1 2014). Z toho důvodu mají zastupitelé velký strach o koupi pozemků rozhodnout a bojí se řídit podmínkami, které jim zadalo referendum.

7 Závěr

Jako téma mé bakalářské práce jsem si vybrala místní referendum v Plzni, protože se jednalo o unikátní případ přímé demokracie v České republice, kterého se zúčastnilo mnoho občanů a zároveň se jednalo o velmi kontroverzní téma. Místní referendum v Plzni proběhlo 11. a 12. 1. 2013 a týkalo se bývalého domu kultury v centru města Plzně a jeho nahrazení obrovským monolitem v podobě obchodního centra. Občané města Plzně se na popud přípravného výboru vyslovili proti, a to byl nečekaný projev zájmu o dění ve městě a nespokojenosti občanů.

V teoretické části práce jsem se zabývala pojmem referendum, procesem místního referenda na základě zákona o místním referendu a případem místního referenda v Plzni z ledna roku 2013. V empirické části práce jsem převážně na základě polostrukturovaných rozhovorů a dotazníků s respondenty, kteří se přímo účastnili místního referenda, tedy s členy přípravného výboru, se zastupiteli města Plzně, dobrovolníky, kteří pomáhali při organizování referenda a voliči, porovnávala případ referenda s aktuálním zněním zákona o místním referendu a soustředila se převážně na analýzu postojů a pocitů zainteresovaných aktérů, na základě kterých bylo ovlivněno jejich jednání.

Porovnála jsem reálný průběh referenda, které proběhlo v Plzni, se zákonem o místním referendu a během kontrolování a projednávání samotného návrhu podaného přípravným výborem došlo k porušení zákona o místním referendu ze strany přípravného výboru, ale i tak byl návrh přijat a dále projednáván zastupitelstvem města Plzně. Tento zákon porušilo i zastupitelstvo města Plzně ve chvíli, kdy nedodrželo zákonem stanovenou lhůtu, kterou mělo na oznámení výsledku projednání návrhu referenda. Navíc by měl Magistrát ze zákona tuto ohlášku provést písemně a místo toho ji oznámil telefonicky prostřednictvím primátora namísto tajemníka Magistrátu, nebo vedoucího

odboru správních činností, což je také protizákonné. Dále zastupitelstvo porušilo zákon ve chvíli, kdy vyškrtalo podpisy z podpisové listiny, o kterých tvrdilo, že podpisy nebyly čitelné, přestože čitelné byly. Další odklonění od zákona o místním referendu došlo ve chvíli zahajování mimořádného zasedání zastupitelstva, kdy návrh referenda předložil primátor namísto rady města.

Během mimořádného zasedání došlo dalšímu porušení zákona ve chvíli, kdy primátor měl podle programu zasedání vyhlásit dvě hlasování, protože obě byla podle zákona a podle výkladu právníků relevantní, ale primátor vyhlásil hlasování pouze jedno, a to o svém návrhu a upřednostnil tak svojí vlastní politiku před zákonem, nehledně na to, že stejně tak učinil při nabídce možných variant usnesení, které vyhlásil pouze dvě na rozdíl od připravených čtyř. Poslední poměrně velké porušení zákona o místním referendu nastalo ve chvíli, kdy se zastupitelstvo kvůli voleným otázkám a variantám hlasování neusneslo na datu konání referenda, přestože na základě otázek, které byly na daném zasedání předloženy, se referendum vyhlásit mělo.

Je zajímavé, že přestože během procesu referenda došlo k poměrně mnoha výrazným porušením zákona o místním referendu, toto referendum bylo i tak vyhlášeno. A i přes tato porušení zákona referendum vyhlásil krajský soud. K soudnímu procesu došlo až v posledním momentu, protože do poslední chvíle se aktéři snažili o všem jednat mimosoudně. Ze strany přípravného výboru to bylo z toho důvodu, že chtěl referendum vyhlásit co nejrychleji, aby se referendum vyhlásilo už u krajských voleb a byla tak šance velkého počtu voličů a zastupitelstvo se podle mě chtělo co nejvíce zalíbit občanům a tedy na oko podporovat přímou demokracii, kterou zastupitelé města Plzně nedokázali uchopit.

Zde se ukázalo, že protože se přímá demokracie využívá u nás velmi zřídka, volení zastupitelé nevědí, jak se chovat a často v takových případech chybují. Momentální vidění situace většiny obyvatel plzeňského regionu je takové, že veškeré vzniklé problémy a prázdný prostor po KD Inwest je vinou zastupitelů, což může ovlivnit rozhodování občanů u voleb. Navíc momentální kroky, nebo spíše stagnace jakýkoliv dalších rozhodnutí a kroků ze strany města je velmi paradoxní, protože politika je o zodpovědnosti a o rozhodování, a to je něco, čeho se momentálně zastupitelé bojí, aby neudělali další chybu a dál se nezapisovali negativně. Politici mají momentálně strach z dalších kroků, protože podle nového občanského zákoníku má politik nyní i hmotnou odpovědnost a v případě koupi pozemků v inkriminované oblasti se jedná o 260 milionů korun a zastupitelé ještě ani nevědí, co by s takovýmito pozemky provedli a dále by se navýšila zadluženost města a nedošlo by k realizaci rozjednaných projektů, které jsou důležité pro rok 2015, kdy město Plzeň bude reprezentovat evropské město kultury a kvůli postojům a postupům dnešních zastupitelů by mohlo dojít k nedostatečné reprezentaci města a zastupitelé by se tak opět zapsali velmi negativně.

Specifikum mého výzkumu je to, že nejvíce negativně se zapsal právě primátor města Plzně. Choval se vyloženě apoliticky, tedy lhostejně k politice a politickým povinnostem vycházejícím z jeho funkce. Přitom právě on by měl jít ostatním zastupitelům příkladem a nést největší část odpovědnosti za jednání představitelů města. V případě místního referenda v Plzni se ale primátor rozhodl zapomenout na to, že je politikem a představitelem města a pokusil se vyhlásit své vlastní referendum. Což by nebyl sám o sobě takový problém, kdyby se nepokusil na zasedání města sabotovat referendum navržené přípravným výborem a tím protěžít referendum své vlastní. Primátor své kroky legitimizoval tím, aby zabránil možným problémům vycházejícím z referenda vyhlášeného přípravným výborem, ale jednalo se spíše o

pozdržení a zpomalení procesu referenda jako takového, aby nedošlo ke spojení místního referenda s krajskými volbami, protože to bylo nebezpečné jak pro město, protože referendum by se mohlo stát závazným a stejně nebezpečné to bylo pro ODS, protože by se k volbám mohli dostavit voliči, kteří většinou ani nechodí volit a mohlo by to tak ohrozit pozici momentální vládnoucí koalice na radnici města Plzně.

Netradiční nebylo ale pouze jednání představitelů města Plzně, ale také investora. Ten namísto, aby byl první z těch, kteří se budou snažit přesvědčit občany města o výhodnosti projektu Obchodní centrum Aréna, tak naopak se velmi stáhl a prakticky se do procesu referenda nezapojoval, i přesto, že právě společnost Amadeus byla aktérem, který mohl ztratit nejvíc. Z toho důvodu to působí, že se jednalo pouze o taktický tah ze strany investora, který pochopil, že jeho podnikatelský plán není úplně šťastný a ucítil možnost z něho vycouvat a přitom si nechat od města zaplatit již utržené finanční ztráty za demolici bývalého domu kultury a další výdaje. Ale v době konání referenda nemohla společnost Amadeus tušit, že v lednu letošního roku, tedy v roce 2014, stavební úřad vydá rozhodnutí o zamítnutí umístění stavby (Člen 3 2014), která byla vyprojektována společností Amadeus a tím tedy sníží prakticky na nulu možnost soudního vyrovnání ve prospěch společnosti Amadeus.

Přes spoustu negativních aspektů, které přineslo místní referendum v Plzni, jako porušování zákona, nevhodné chování představitelů města nebo finanční ztráty, přineslo místní referendum i několik velmi dobrých kroků, jako například to, že se vyhlásila nová urbanisticko-architektonická soutěž a odborná veřejnost bude mít možnost vyjádřit se ke vzhledu a hlavně vývoji města. Místní referendum v Plzni přineslo veřejnou debatu o životě ve městě, přineslo odhalení práce zastupitelů. Velmi pozitivní je i to, že architektonicko-urbanistická soutěž má postupně vést k novému územnímu plánu, a k novým regulačním podmínkám, které již nedovolí stavbu objektu, který by nekorespondoval s celkovým urbanistickým

rozložením města. Přímá demokracie použitá při rozhodování o lokálních problémech se v tomto případě i přes velké množství problémů během iniciace a v průběhu referenda celkem osvědčila, což je jasně vidět na kladných přínosech, které referendum přineslo.

8 Zdroje

Amadeus Real a.s. (2014). Amadeus Real (<http://www.amadeus-real.cz>, 1. 3. 2014).

Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda (2014b). *Proč ANO?* (<http://www.anoproplzen.cz/>, 2. 3. 2014).

Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda (2014a). *Příběh referenda* (<http://www.anoproplzen.cz/pribeh-referenda/>, 2. 3. 2014).

Ano pro Plzeň – Přípravný výbor referenda (2014c). *Výsledky referenda* (<http://www.anoproplzen.cz/vysledky-referenda/>, 2. 3. 2014).

Bartáková, Petra (2006). *Referenda ve vybraných zemích* (Praha: Parlamentní institut).

Beneš, Richard (2012). Zástupci TOP 09 a ČSSD podpořili myšlenku svolat mimořádné zastupitelstvo, které by rozhodlo o referendu v kauze OC Corso, Svobodní jsou zdrženlivější (<http://www.regionpodlupou.cz/490-zastupci-top-09-a-cssd-podporili-myslenku-svolat-mimoradne-zastupitelstvo-ktere-by-rozhodlo-o-referendu-v-kauze-oc-corso-svobodni-jsou-zdrzenlivejsi.xhtml> 17. 4. 2014).

Council of Europe (1993). *Local Referendums: Report* (Strasbourg: Council of Europe).

Člen 1 (2014) [Ústní sdělení] (člen přípravnému výboru referenda).

Člen 2 (2014) [Ústní sdělení] (člen přípravnému výboru referenda).

Člen 3 (2014) [Ústní sdělení] (člen přípravnému výboru referenda).

Dobrovolník 1 (2014). [Ústní sdělení] (Dobrovolník pomáhající přípravnému výboru referenda).

Dobrovolník 2 (2014). [Ústní sdělení] (Dobrovolník pomáhající přípravnému výboru referenda).

Dobrovolník 3 (2014). [Ústní sdělení] (Dobrovolník pomáhající přípravnému výboru referenda).

Dobrovolník 4 (2014). [Ústní sdělení] (Dobrovolník pomáhající přípravnému výboru referenda).

Habermas, Jürgen (1977). *Erkenntnis und Interesse* (Frankfurt: Suhrkamp).

Jäger, Siegfried (2001). Discourse and knowledge: Theoretical and methodological aspects of a critical discourse and dispositive analysis. In Wodak, Ruth – Meyer, Michael (2001). *Methods of critical discourse analysis* (London: Sage Publications).

Magistrát města Plzně (2012a). Historie (<http://referendum.plzen.eu/historie/historie-2.aspx>, 5. 3. 2014).

Magistrát města Plzně (2012b). Úvodní stránka (<http://referendum.plzen.eu/>, 6. 3. 2014).

Magistrát města Plzně (2012c). V případě, že výsledek referenda bude znít „ANO“ (<http://referendum.plzen.eu/>, 6. 3. 2014).

Marek, Martin (2012). Podpisová listina č. k návrhu na konání místního referenda (Plzeň).

Mayring, Philipp (2000). Qualitative Content Analysis. *Forum: Qualitative Social Research* 1 (2), s. 1-10.

Ministerstvo vnitra České republiky (2010). *Občanské aktivity* (<http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx>, 1. 3. 2014).

Referenda 24 (2012). Co je to referendum? (<http://www.referenda24.cz/index.php/co-je-referendum/co-je-referendum.html>, 1. 3. 2014).

Setälä, Maija-Schiller, Theo (2009). *Referendums and representative democracy* (New York: Routledge).

Statutární město Plzeň (2014). *Soutěžní podmínky* (Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně).

Svejkovský, Jaroslav (2012). Posudek – rozbor – místní referendum v Plzni. (Plzeň: Advokátní kancelář Svejkovský, Kabelková & spol.).

Šikola, Luďek (2012). *Žaloba - Návrh na vyhlášení místního referenda* (Brno: Advokátní kancelář Šikola a partneři, s.r.o.).

Špok, Radomír – Řiháčková, Věra – Weiss, Tomáš – Bartovic, Vladimír – Dromard, Jeanne (2006). *Místní referenda v České republice a ve vybraných zemích Evropské unie* (Praha: Institut pro evropskou politiku EUROPEUM).

Volič 1 (2014). [Ústní sdělení] (Občan města Plzně účastníci se voleb místního referenda).

Williams, George – Hume, David (2010). *People power: The history and future of the referendum in Australia* (Sydney: University of New South Wales).

Wodak, Ruth (2001). What CDA is about - a summary of its history, important concepts and its developments. In Wodak, Ruth – Meyer, Michael (2001). *Methods of critical discourse analysis* (London: Sage Publications).

Zákon č. 22/2004 Sb., *Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů*

Zákon č. 22/2004 Sb., *Zákon o místním referendu a o změně některých zákonů*.

Zákon č. 128/2000 Sb., *Zákon o obcích*.

Zastupitel 1 (2014) [Ústní sdělení] (Člen zastupitelstva města Plzně).

Zastupitel 2 (2014) [Ústní sdělení] (Člen zastupitelstva města Plzně).

Zastupitel 3 (2014). [Ústní sdělení] (Člen zastupitelstva města Plzně).

9 Resume

The thesis deals with the issue of local referendum in the Czech Republic, in Pilsen which was held on 11 and 12 January. The introduction of the thesis describes what a referendum is and the problematics of local referendum. Next capture is focused on czech legislation of local referendum. The theoretical part deals also with the methodology.

The empiric part of the thesis is concentrated on the real course of this referendum and on it's analysis. Next capture deals with the comparation of the course of the local referendum as it should be with the real course of this local referendum in Pilsen.

The conclusion responds on hypothesis from introduction and also explains how was broken the law during the process of local referendum in Pilsen and if this referendum was a profit for the city, for the politicians and for the citizens or the contrary.

10 Přílohy

Podpisová listina č. k návrhu na konání místního referenda

Ve smyslu § 8 zákona č. 22/2004 Sb. my, podepsaní občané, podporujeme návrh na vyhlášení místního referenda v níže uvedené věci:

Vymezení území, na němž se referendum navrhuje konat: Územně členěné statutární město Plzeň

Přesné znění otázek navržených k rozhodnutí referendem:

1. Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest? ANO/NE
2. Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně? ANO/NE

Jméno, příjmení a trvalý pobyt zmocněnce přípravného výboru: Martin Marek, Otakara Březiny 22, Plzeň

Jméno, příjmení a trvalý pobyt ostatních členů přípravného výboru: Martin Hytha, Družby 1, Plzeň, Štěpánka Balcarová, Vrchlického 16, Plzeň, Miroslav Klas, Pod Stráží 25, Plzeň, Filip Kastl, Skupova 6, Plzeň, Vladimíra Nová, V Lužánkách 6, Plzeň, Petr Vaněk, Kyjevská 44, Plzeň, Martin Potůček, Prokopova 13, Plzeň

Upozornění pro podporovatele:

Ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněnou osobou podle zákona o místním referendu, nebo kdo v podpisové listině uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta do výše 3 000 Kč.

Vlastnoruční podpisy podporovatelů včetně jejich jména a příjmení, trvalého pobytu a celého data narození:

	JMÉNO	PŘÍJMENÍ	TRVALÝ POBYT (Ulice, číslo popisné)	MĚSTO	DATUM narození	PODPIS
1.				PLZEŇ		
2.				PLZEŇ		
3.				PLZEŇ		
4.				PLZEŇ		
5.				PLZEŇ		

Podpisová listina č. k návrhu na konání místního referenda

Ve smyslu § 8 zákona č. 22/2004 Sb. my, podepsaní občané, podporujeme návrh na vyhlášení místního referenda v níže uvedené věci:

Vymezení území, na němž se referendum navrhuje konat: Územně členěné statutární město Plzeň

Přesné znění otázek navržených k rozhodnutí referendem:

1. Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest? ANO/NE
2. Souhlasíte s tím, aby Zastupitelstvo města Plzně bezodkladně schválilo změnu územního plánu pro území ohraničené ulicemi Americká, Denisovo nábřeží, Pražská a Sirková na plochu urbanistické zeleně? ANO/NE

Jméno, příjmení a trvalý pobyt zmocněnce přípravného výboru: Martin Marek, Otakara Březiny 22, Plzeň

Jméno, příjmení a trvalý pobyt ostatních členů přípravného výboru: Martin Hytha, Družby 1, Plzeň, Štěpánka Balcarová, Vrchlického 16, Plzeň, Miroslav Klas, Pod Stráží 25, Plzeň, Filip Kastl, Skupova 6, Plzeň, Vladimíra Nová, V Lužánkách 6, Plzeň, Petr Vaněk, Kyjevská 44, Plzeň, Martin Potůček, Prokopova 13, Plzeň

Upozornění pro podporovatele:

Ten, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání místního referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněnou osobou podle zákona o místním referendu, nebo kdo v podpisové listině uvede nepravdivé údaje, dopouští se přestupku, za který mu může být uložena pokuta do výše 3 000 Kč.

Vlastnoruční podpisy podporovatelů včetně jejich jména a příjmení, trvalého pobytu a celého data narození:

	JMÉNO	PŘÍJMENÍ	TRVALÝ POBYT (Ulice, číslo popisné)	MĚSTO	DATUM narození	PODPIS
1.				PLZEŇ		
2.				PLZEŇ		
3.				PLZEŇ		
4.				PLZEŇ		
5.				PLZEŇ		

Podpořte návrh na vyhlášení referenda proti stavbě OC Aréna/Corso v centru Plzně

Plzeňané a Plzeňanky mohou zabránit stavbě obchodního centra, které přitáhne do středu města jen další automobily. Jediným nástrojem je místní referendum.

Čeho referendem dosáhneme?

Referendum změní územní plán, aby nemohlo dojít k výstavbě OC Aréna/Corso na místě Domu kultury Inwest. Změní území na „urbanistickou zeleň“, do doby uspořádání architektonické soutěže a veřejné diskuse o využití tohoto území. Tak, aby sloužilo občanům a ne jen zájmům soukromého investora. Změna územního plánu se týká i území Městských lázní a prostoru před obchodním domem Tesco, tedy celého trojúhelníku Americká, Denisovo nábřeží, Pražská, Sirkova. Termín „urbanistická zeleň“ NEZNAMENÁ, že na místě musí vzniknout park, znamená pouze stavební uzávěru pro danou oblast.

K vyhlášení referenda je potřeba 13.500 podpisů občanů města Plzně starších 18 let s trvalým pobytem v Plzni. Referendum již podpořilo **10.000 Plzeňanek a Plzeňanů!** Jakmile dosbíráme zbylých 3.500 podpisů (Vašich podpisů), je Zastupitelstvo města Plzně povinováno zákonem vyhlásit referendum. Svým podpisem podporujete pouze to, aby referendum bylo vůbec vyhlášeno, rozhodnutí ANO/NE Vás čeká až v samotném referendu.

Jak vyplnit podpisový arch?

Na druhé straně naleznete podpisový arch s navrženými otázkami, o kterých chceme vyhlásit referendum. **Aby byl Váš podpis platný, musejí být Vaše údaje vyplněny pravdivě, úplně a čitelně, včetně úplného data narození.** Tyto náležitosti jsou dány zákonem. S těmito údaji nesmí být zacházeno jinak, než pouze k účelu vyhlášení referenda. **Arch nemusí být plný, počítá se každý podpis!**

Vzor vyplnění podpisové listiny

1.	JAN	NOVÁK	AMERICKÁ 15	PLZEŇ	14.1.1954	<i>Novák</i>
----	-----	-------	-------------	-------	-----------	--------------

Vyplněnou listinu zašlete nebo zanešte na adresu: Martin Marek, O. Březiny 22, 323 00 Plzeň. Nebo můžete podpisový arch osobně zanešt do obchodu Seraf, Rooseveltova 15 po - pá 10-19h, nebo kavárny a čajovny Seraf ve dvoře v Rooseveltově ulici po – ne 15-22h. Více informací: www.referendum.plzenane.cz, referendum@plzenane.cz, www.facebook.com/referendumplzen nebo 775 055 665 DĚKUJEME!

Podpořte návrh na vyhlášení referenda proti stavbě OC Aréna/Corso v centru Plzně

Plzeňané a Plzeňanky mohou zabránit stavbě obchodního centra, které přitáhne do středu města jen další automobily. Jediným nástrojem je místní referendum.

Čeho referendem dosáhneme?

Referendum změní územní plán, aby nemohlo dojít k výstavbě OC Aréna/Corso na místě Domu kultury Inwest. Změní území na „urbanistickou zeleň“, do doby uspořádání architektonické soutěže a veřejné diskuse o využití tohoto území. Tak, aby sloužilo občanům a ne jen zájmům soukromého investora. Změna územního plánu se týká i území Městských lázní a prostoru před obchodním domem Tesco, tedy celého trojúhelníku Americká, Denisovo nábřeží, Pražská, Sirkova. Termín „urbanistická zeleň“ NEZNAMENÁ, že na místě musí vzniknout park, znamená pouze stavební uzávěru pro danou oblast.

K vyhlášení referenda je potřeba 13.500 podpisů občanů města Plzně starších 18 let s trvalým pobytem v Plzni. Referendum již podpořilo **10.000 Plzeňanek a Plzeňanů!** Jakmile dosbíráme zbylých 3.500 podpisů (Vašich podpisů), je Zastupitelstvo města Plzně povinováno zákonem vyhlásit referendum. Svým podpisem podporujete pouze to, aby referendum bylo vůbec vyhlášeno, rozhodnutí ANO/NE Vás čeká až v samotném referendu.

Jak vyplnit podpisový arch?

Na druhé straně naleznete podpisový arch s navrženými otázkami, o kterých chceme vyhlásit referendum. **Aby byl Váš podpis platný, musejí být Vaše údaje vyplněny pravdivě, úplně a čitelně, včetně úplného data narození.** Tyto náležitosti jsou dány zákonem. S těmito údaji nesmí být zacházeno jinak, než pouze k účelu vyhlášení referenda. **Arch nemusí být plný, počítá se každý podpis!**

Vzor vyplnění podpisové listiny

1.	JAN	NOVÁK	AMERICKÁ 15	PLZEŇ	14.1.1954	<i>Novák</i>
----	-----	-------	-------------	-------	-----------	--------------

Vyplněnou listinu zašlete nebo zanešte na adresu: Martin Marek, O. Březiny 22, 323 00 Plzeň. Nebo můžete podpisový arch osobně zanešt do obchodu Seraf, Rooseveltova 15 po - pá 10-19h, nebo kavárny a čajovny Seraf ve dvoře v Rooseveltově ulici po – ne 15-22h. Více informací: www.referendum.plzenane.cz, referendum@plzenane.cz, www.facebook.com/referendumplzen nebo 775 055 665 DĚKUJEME!

Výsledek hlasování v místním referendu konaném na území statutárního města Plzně ve dnech 11. a 12. ledna 2013

k otázce:

„Souhlasíte s tím, aby město Plzeň bezodkladně podniklo veškeré kroky v samostatné působnosti, aby nemohlo dojít k výstavbě obchodního zařízení na místě Domu kultury Inwest?“

Poznámka: Počet oprávněných osob k datu 1. ledna 2012 činil 133 391 osob.	Plzeň 1	Plzeň 2-Slovany	Plzeň 3	Plzeň 4	Plzeň 5-Křimice	Plzeň 6-Liště	Plzeň 7-Radčice	Plzeň 8-Čermice	Plzeň 9-Malesice	Plzeň 10-Lhota	Celkem
Počet hlasovacích okrsků:	56	34	63	25	1	1	1	1	1	1	184
Počet okrskových komisí, které předaly výsledek hlasování:	56	34	63	25	1	1	1	1	1	1	184
Celkový počet oprávněných osob zapsaných v městském obvodu ve výpisech ze stálého seznamu oprávněných osob:	40654	28129	38087	19910	1445	1422	801	1081	585	815	132929
Celkový počet oprávněných osob, kterým v městském obvodu byly vydány hlasovací lístky a úřední obálky:	17022	11509	15206	8557	665	600	412	601	266	375	55213
Celkový počet odevzdaných úředních obálek:	17020	11497	15205	8552	659	600	412	601	266	375	55187
Celkový počet platných hlasů:	16851	11 333	15008	8430	649	596	405	585	259	374	54490
Celkový počet platných hlasů pro odpověď ANO:	10596	7512	10328	5323	353	412	244	368	180	227	35543
Celkový počet platných hlasů pro odpověď NE:	6185	3766	4635	3075	296	184	161	216	79	147	18744
Celkový počet oprávněných osob za městský obvod, které neoznačily křížkem žádnou odpověď:	70	55	45	32	0	0	0	1	0	0	203

Rozhodnutí v místním referendu **splnilo podmínku platnosti** ve smyslu ustanovení § 48 odst. 1 zákona o místním referendu.

Rozhodnutí v místním referendu **splnilo podmínku závaznosti** ve smyslu ustanovení § 48 odst. 2 zákona o místním referendu.